

§ 12, stk. 2 Miljøgodkendelse af konsumægsproduktion

Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg

*Meddelt:
26. december 2009
Sønderborg Kommune
Landbrugsafdelingen*

Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 12 stk. 2 på Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg til udvidelse af dyreholdet fra 21.525 årshøner svarende til 128,89 DE til 61.325 årshøner svarende til 367,21 DE.

Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse, kommunens vurdering og vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige alle anlæg på Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg samt samtlige arealer under CVR-nummer 3094 7533.

Afgørelsen er offentliggjort på www.sonderborg.dk og i Sønderborg Ugeavis den 26. december 2009.

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Landbrugsafdelingen
Teknik og Miljø
Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler:	Else Libach Hansen
Arealdel:	Else Libach Hansen
Sag nr.:	09/7622
KS:	VRK

Indholdsfortegnelse

BESKRIVELSE OG VURDERING AF EJENDOMMEN	5
1. INDLEDNING	5
2. IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
3. ANSØGER OG EJERFORHOLD	7
4. HUSDYRBRUGET	8
5. BELIGGENHED	8
5.1 Generelle afstande.....	8
5.2 Planmæssige forhold	9
5.3 Indpasning i landskabet.....	9
6. BYGNINGER	10
7. INDRETNING OG DRIFT	11
7.1 Ventilation	13
7.2 Bedste tilgængelige staldsystem	13
7.3 Foder og foderopbevaring.....	15
7.4 Råvarer og hjælpestoffer.....	17
7.5 BAT for energiforbrug.....	18
7.6 BAT for vandforbrug	19
8. GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING	19
8.1 Samlet gødningsproduktion og -type.....	19
8.2 Gødningshåndtering	20
8.3 Bedst tilgængelig opbevaringsteknik	21
8.4 Bedst tilgængelige udbringningsteknik	22
8.5 Ammoniak	24
9. FORURENING OG GENEPÅVIRKNINGER	28
9.1 Lugt	28
9.2 Lys	29
9.2 Støj og vibrationer.....	30
9.4 Støv	30
9.5 Transport	30
9.6 Skadedyr	32
9.7 Vand (overfladevand og spildevand)	32
9.8 Tankanlæg	33
10. AFFALD	33
11. DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	35
12. RENERE TEKNOLOGI OG BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK, BAT	36
13. EGENKONTROL	37
14. VIRKSOMHEDENS OPHØR	38
15. ALTERNATIVER	38
16. BESKRIVELSE OG VURDERING AF AREALER	38
16.1 Udbringningsarealerne	39
16.2 Arealer i Aabenraa Kommune	39
16.3 Lokalisering og planmæssige forhold	43
16.4 Harmoniareal	43

16.5	Beregninger for arealerne - fosfor	44
16.6	Beregninger for arealerne - nitrat (Overfladevand)	45
16.7	Beregninger for arealerne - nitrat (Grundvand)	45
16.8	Beskyttet natur	45
16.9	Vandløb.....	46
16.10	Bilag IV- arter og Natura 2000	47
17.	GENERELLE REGLER	48
18.	OFFENTLIGHED.....	48
19.	KONKLUSION	48
20.	GENERELT	49
21.	VILKÅR	50
	KLAGEVEJLEDNING.....	57

Bilag

1. Situationsplan
2. Beliggenhed og planmæssige forhold
3. Oversigt over Naturgruppens naturpunkter
4. Beskyttet Natur
5. Natura 2000 - § 7 områder
6. Oversigt over transportruter med husdyrgødning
7. Oversigt over udbringningsarealer i Sønderborg Kommune
8. Overfladevand
9. Grundvand
10. Kortbilag til udtalelse fra Vand og Jord
11. Lovgrundlag

BESKRIVELSE OG VURDERING AF EJENDOMMEN

1. Indledning

Sønderborg Kommune modtog i juni 2007 en ansøgning (ansøgningskema nr. 2482) om en mindre udvidelse fra 21.525 høner svarende til 128,9 DE til 28.845 høner svarende til 166,7 DE. Beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk viste, at udvidelsen ville medføre en stor ammoniakemission på grund af det valgte staldsystem (dybstrøelse) set i forhold til, at der er tale om en mindre udvidelse på 37,8 DE.

Ansøger informerer efterfølgende om, at en ændring i staldindretningen vil medføre væsentligt mindre ammoniakemission på trods af, at der er tale om en noget større udvidelse i dyreholdet. Udvidelsen vil være baseret på berigede bure med hyppig udmugning - tre gange ugentlig. På det tidspunkt viste de foreløbige resultater, at der er tale om en reduktion af ammoniakemissionen på omkring 60 %. Ansøger har fået en mulighed for at afsætte gødning til biogasanlæg i Jarplund, Tyskland. Endelig vil ansøger samtidig kunne leve op til kommende EU-krav til staldindretningen. Der er siden kommet et BAT-blad på hyppig udmugning, og teknikken er BAT.

Sønderborg Kommune har vurderet, at de miljømæssige forbedringer som følge af det nye projekt er store og har derfor accepteret en tilretning af det oprindelige projekt.

Sønderborg Kommune har den 28. januar 2009 modtaget ansøgning, skema nr. 9212 fra Rehhoff I/S om miljøgodkendelse af udvidelse og drift af husdyrproduktion på Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg. Ansøgningen indeholder en udvidelse af dyreholdet fra 21.525 høner svarende til 128,9 DE til 61.325 høner svarende til 367,21 DE og etablering af en ny stald placeret hvor der i dag ligger to eksisterende stalde, og opførsel af gødningshus.

Ejendommen er VVM-screenet i 2006. Produktionstilladelsen er udnyttet. Ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt.

Miljøgodkendelsen omhandler alle miljømæssige forhold efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Godkendelsen er udarbejdet på grundlag af virksomhedens ansøgning nr 9212, ver. nr. 7, beregningsgrundlag 01-2009, samt supplerende oplysninger modtaget fra Rehhoff I/S og konsulent Jens Elvstrøm, Landscentret Fjerkræ, Skejby, i perioden juni 2007 til december 2009. Hvor det er fundet relevant, har Sønderborg Kommune vurderet på konsekvenserne af udvidelsen, samt givet begrundelse for de opstillede vilkår.

Ansøgningen har været offentliggjort i Sønderborg Ugeavis i maj 2009. Der er i foroffentlighedsperioden ikke indløbet kommentarer til sagen. Et udkast til godkendelsen har været i høring hos Rehhoff I/S, Viggo og Martin Madsen, konsulent Jens Elvstrøm, Landscentret | Fjerkræ samt berørte parter. Der er indkommet et hørings svar i høringsperioden.

Afgørelsen er offentliggjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside: www.sonderborg.dk og i Sønderborg Ugeavis lørdag den 26. december 2009.

2. Ikke teknisk resumé

Sønderborg Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af konsumægsproduktionen Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg i henhold til de gældende regler. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af de fastsatte vilkår.

Udover miljøgodkendelse af bedriftens produktionsanlæg og besætning, som meddeles ved

denne skrivelse, er der i tilknytning hertil accepteret anvendelse af aftalearealer knyttet til ejendommen Hornsevej 9-13, 6273 Bylderup-Bov CVR-nr. 2697 1586 under overholdelse af de generelle regler for anvendelse af husdyrgødning.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse og kommunens vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

Produktion og arealer

Konsumægsproduktionen på Aabenraavej 168 udvides fra 21.525 årshøner svarende til 128,89 DE til 61.325 årshøner svarende til 367,21 DE. I forbindelse med udvidelsen rives en gammel stald ned. Der opføres en ny stald på samme placering. Der opføres også et gødningshus, som placeres bag staldene.

Der produceres fast gødning svarende til 367,21 DE. Derudover opbevares fast gødning fra 175 DE fra Aabenraavej 167. Der hører 188,12 ejede/forpagtede arealer til ejendommen. Der køres 261,11 DE på disse arealer. En del af gødningen, 42,80 DE, afsættes på 112,19 ha aftalearealer i Aabenraa kommune. Den resterende del, 238,33 DE, afsættes til biogasanlæg i Tyskland.

En del af udbringningsarealerne ligger forholdsvist samlet omkring ejendommen. De øvrige udbringningsarealer ligger i Aabenraa Kommune, dels ved Fårhus, dels nord for Bylderup-Bov.

Udbringningsarealerne i Sønderborg Kommune fremgår af bilag 7.

Placering

Ejendommen er placeret i landzonen ca. 1,2 nordvest for Ullerup og ca. 1,7 km sydvest for Blans. En eksisterende gammel stald rives ned. Der opføres en ny stald på denne placering. Derudover opføres et gødningshus bag staldene.

Lugt

Der er ingen problemer med overholdelse af lugtgenæfstandene til nærmestes nabo, samlet bebyggelse og byzone. Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt ligger ca. 430 meter fra ejendommen, hvilket er i væsentlig større afstand end den beregnede ukorrigerede genæfstand på 174 meter.

Transporter

Udvidelsen af husdyrholdet på Aabenraavej 168 vil bl.a. medføre, at antallet af transportere øges fra 349 til 389 transportere årligt. Da transporterne ikke kommer til at gå gennem et tættere bebygget område vurderes, at ændringen i antallet af transportere ikke vil give anledning til væsentlige gener. Transportvejene fremgår af bilag 6.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der sker en forøgelse af ammoniakfordampningen fra ejendommen på 923 kg kvælstof per år således at den samlede emission fra staldanlæg og opbevaringslagre efter udvidelsen er 3117 kg kvælstof pr. år.

Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug inden for en afstand af 1.000 m fra anlægget. Der ligger flere § 3-beskyttede søer og et § 3 beskyttet overdrev/eng indenfor 1.000 m zonen rundt om ejendommen. Det er vurderet, at ingen af disse naturområder er næringsstof følsomme.

Det nærmeste Natura 2000 område Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov (Habitatområde 83, Fuglebeskyttelsesområde 68) ligger ca. 4 km sydvest for anlægget. Det vurderes at området ikke vil blive påvirket af ammoniakemissionen fra staldanlæg og gødningshus tilhørende ejendommen Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg på grund af stor afstand.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Udbringningsarealerne afvander ikke til Natura 2000 områder. Alle udbringningsarealerne ligger uden for nitratklasse, og beregningerne i ansøgningssystemet viser, at kravene til nitratudvaskning til overfladevand er overholdt. Den årlige udvaskning til overfladevand efter udvidelsen er beregnet til 63,1 kg N/ha. Der er ingen udbringningsarealer i nitratfølsomt indvindingsopland.

Udbringningsarealerne ligger uden for fosforklasse, og de generelle krav til fosforoverskud er overholdt.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable. Yderligere vurderes det, at udvidelsen ikke vil have indflydelse på bilag IV-arter, planter eller dyr omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor, som findes eller kan forventes at leve i området omkring ejendommen samt på og omkring udbringningsarealerne.

BAT

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer med de fastsatte vilkår. Alt i alt vurderer Sønderborg Kommune, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Handlinger ved ophør

Ved ophør af driften vil stalde og gødningslagre blive tømt for dyr og husdyrgødning. Gødning og foderrester vil blive fjernet og tilført harmoniarealet. Staldene vil blive rengjort og desinficeret. Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som medfører overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen vil straks blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

3. Ansøger og ejerforhold

Ansøgerens navn:	Rehloff I/S
Adresse	Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg
Telefon:	4030 1928
Virksomhedens navn:	Rehloff I/S
Adresse:	Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg
Ejendomsnummer:	5400014723
Matrikel:	matr. nr. 252 Blans, Ullerup, matr.nr. 11 Ullerup ejerlav, Ullerup, matr. nr. 706 Blans, Ullerup og matr. nr. 478 Ullerup ejerlav, Ullerup.
CVR-nr.:	30947533
P-nr.:	1013825935
CHR-nr.:	17 416
Kontaktperson:	Martin Madsen
Direkte telefon:	4030 1928
E-mail:	Rehloff@pc.dk
Ejer af ejendommen:	Martin Rehloff Madsen
Ejer af virksomheden:	Rehloff I/S v/Martin Rehloff Madsen & Viggo Christensen Madsen

4. Husdyrbruget

Landbruget drives som et konventionelt landbrug med husdyrproduktion. Konsumægsproduktionen drives som holddrift med alt ind/alt ud i de enkelte huse. Foruden dyrehold er der også planteavl.

Der er ansøgt om at udvide produktionen af konsumæg. Ejendommens årlige dyrehold/produktion før og efter udvidelsen, fremgår af tabel 1. Antallet af dyreenheder (DE) er beregnet efter bilag 1 i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006.

Tabel 1. *Dyreholdets størrelse*

Art og vægtklasse/alder	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	Antal	DE	antal	DE
Årshøne, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning	21.525	128,89	61.325	367,21
I alt	21.525	128,89	61.325	367,21

Udvidelsen sker i en ny stald. Den nye stald erstatter to eksisterende stalde, som ikke er i brug. Der bliver også opført et overdækket gødningshus i forbindelse med udvidelsen. Se bilag 1.

Ansøger er underlagt opdræts- og pakkeriets planlægning ved indsætning af høner og ægproduktionens længde. Der kan derfor forekomme variationer i antal producerede dyr/år. Antallet af DE og gødningsmængde varierer derfor også fra år til år.

Gennemsnitsproduktionen tilstræbes at komme til at ligge på det ansøgte.

Der er anslået en tomgangsperiode på en måned mellem hvert hold. Dette svarer til den maksimale produktion i årshøns. Der kan dog opstå situationer, hvor tomgangsperioden varierer og dermed ændres antallet af årshøns.

Ansøger driver yderligere en ejendom, der ligger Aabenraavej 167. Husdyrholdet på denne ejendom består på ansøgningstidspunktet af 29.225 årshøner, svarende til 175 DE beregnet efter bilag 1 i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. dec. 2006.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger gør opmærksom på, at der kan komme udsving i produktionen. For at kunne kontrollere om godkendelsens vilkår om maksimalt dyrehold overholdes - med hensyn til antal og sammensætning af dyr – stilles der vilkår om, at der skal føres en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

5. Beliggenhed

Ejendommen ligger i landzonen ca. 1,2 km nordvest for Ullerup, og ca. 1,7 km sydvest for Blans. Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, fortidsmindebeskyttelseslinier, samt kirkebyggelinie. En del af udbringningsarealerne ved staldanlægget, og staldanlægget ligger indenfor skovbyggelinie. Arealerne omkring ejendommen afvander til Lillebælt. Se bilag 2.

5.1 Generelle afstande

Alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel m.v. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af landbrug er overholdt. Se tabel 2.

Tabel 2. Afstande

Afstand fra anlæg til...	Lovkrav/m	Faktisk afstand/m
Nærmeste nabo (med landbrugspligt)	50	Ca. 130
Naboskel	30	Ca. 35
Nærmeste nabo (uden landbrugspligt)	50	Ca. 400
Nærmeste samlede bebyggelse i landzone	50	Ca. 1400
Byzone	50	Ca. 870
Sommerhusområde	50	> 1000
Fælles indvindingsboring	50	Ca. 1700
Enkelt indvindingsboring	25	> 1000
Vandløb (Bovrup Bæk)	15	Ca. 1800
Dræn	15	> 15
Sø (Lundsø)	15	Ca. 3500
Stuehus	15	Ca. 40
Offentlig vej	15	Ca. 80
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Ca. 750

5.2 Planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i særligt værdifuldt landbrugsområde i henhold til Sønderjylland Amts regionplan 2005-2016. Ejendommen ligger udenfor kystnærhedszonen og zonen med værdifuldt kystlandskab. En del af ejendommen ligger indenfor skovbyggeinien.

I henhold til Sønderjylland Amts regionplan 2005-2016 ligger staldanlægget og arealerne i et område med særlige drikkevandsinteresser. Arealerne omkring ejendommen ligger i indvindingsoplandet til Avnbøl-Ullerup, Blans og Rønsdam vandværker. Læs mere om grundvand i afsnit 16.8. Stalden og arealerne omkring ejendommen ligger også i opland til kommunevandløb 7.3, som nedstrøms skifter navn til Kajbæk og til sidst løber ud i Blåbæk, som er et grænsevandløb til Aabenraa Kommune. Vandløbet er forureningsfølsomt. Arealerne omkring ejendommen afvander til Lillebælt.

Ifølge Kommuneplan 2005– 2017 for Sundeved Kommune ligger ejendommen og arealerne ved ejendommen i landzone, som er udlagt til landbrugsformål. Ejendommen ligger 690 meter sydvest for det lokalplanlagte erhvervsområde Blans Slagteri. Ejendommen ligger 1400 meter nordvest for lokalplanlagt byzone i Ullerup.

Ifølge gældende spildevandsplan for Sundeved Kommune er området ikke kloakeret. Området er heller ikke planlagt kloakeret i den kommende Spildevandsplan, som pt. er i høring. Proces- og sanitært spildevand afledes til septiktank og regnvand samt tagvand afledes til dræn/grøft.

Ejendommen forsynes med vand fra privat alment vandværk.

5.3 Indpasning i landskabet

Ejendommen ligger ud til Aabenraavej delvist skærmet af beplantning fra syd og øst siden. Den nye stald erstatter to eksisterende stalde, som rives ned. Den nye stald bliver placeret ved siden af eksisterende stald, og vil få de samme dimensioner. Anlægget vil ikke syne af mere set udefra. Gødningshuset bliver placeret bag den nye stald. Se bilag 1. Der er ingen skærmende beplantning.

Ansøger har i forbindelse med sagsbehandlingen oplyst om, at terrænet falder bag staldene. Det betyder, at gødningshuset bliver placeret ca. en meter lavere i terrænet i forhold til staldene.

Anlægget ligger:

- 40 meter fra kystnærhedsafgrænsning (ud mod Als Fjord)
- 250 meter til fredskov (Avnbøl Sned)
- 800 meter til beskyttet vandløb/dræn
- 800 meter til fortidsminde med 100 m beskyttelseslinie.
- 900 meter fra kirkelandskaber (Ullerup)
- 1300 meter til kulturhistoriske elementer arealer (Ullerup skov)
- 1000 meter til naturområder (langs Bovrup Bæk)
- 2500 meter til værdifulde landskaber (Bovrup Bjerg)
- 2200 meter til værdifulde kystlandskaber (ud mod Als Fjord)
- 2200 meter til værdifuldt kulturmiljøer (omkring Ballegård ved Blans)
- 1300 meter til biologiske korridorer (langs Junke Dam og Skotmose og langs Bovrup Bæk)
- 3000 meter til uforstyrrede landskaber

Miljømyndighedens vurdering

Anlægget ligger indenfor skovbyggelinien. Da udvidelsen og nybyggeri af stald er erhvervsmæssigt nødvendigt kræves ikke dispensation for skovbyggelinien.

Arealerne ligger i oplandet til vandløbet 7.3. Læs mere i afsnit 16.9.

Sønderborg Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske eller rekreative værdier i området, da der dels er tale om en ny stald, der erstatter to gamle stalde, dels et gødningshus som bliver opført bag de øvrige stalde i sammenhæng med eksisterende bygningsmasse.

For at sikre sammenhæng i ejendommens samlede udtryk stilles vilkår om, at de nye bygninger skal opføres, så de i udtryk, farver og materialevalg harmonerer med den eksisterende staldbygning. Af samme årsag stilles også vilkår om, at den nye staldbygning skal opføres på samme kote som den eksisterende staldbygning. Det vil sige 32 meter over havoverfladen.

Sønderborg Kommune vurderer, at gødningshusets placering lavere i terræn vil betyde, at det bliver mindre fremtrædende i landskabet. For at sikre at gødningshuset bliver placeret lavere i terrænet, stilles der vilkår om, at der ikke må ske terrænmæssige ændringer udover de, som følger af byggeriet.

For at sikre mod terrænændringer stilles der vilkår om udlægning af jord. Der stilles også vilkår om, at Sønderborg Kommune skal orienteres om, hvor jorden flyttes hen og hvor stor mængde der flyttes.

På baggrund af de stillede vilkår vurderes det, at ejendommens placering og udformning er tilfredsstillende i forhold til § 23, punkt 4 i Lov om miljøgodkendelse m.v. for husdyrbrug for et landbrug af denne størrelse.

6. Bygninger

Bilag 1 viser en situationsplan over landbruget.

Oplysninger om bygningernes grundplan, bygningshøjde, taghældninger, bygningsmaterialer og farver m.v. fremgår af tabel 3. Nr refererer til situationsplanen i bilag 1.

Tabel 3. Bygninger

Nr	Bygning	Grundplan *)	Bygnings- højde *)	Taghældning	Bygnings materialer /farver	Ændret
1	Stuehus	207 m ²	5 m	30 °	Hvidkalkede mure eternittag	Uændret
2	Maskinhus	Ca. 590 m ²	6 m	15 °	Hvide stålplader eternittag	Uændret
3	Stald og lade	350 m ²	6 m	15 °	Beton farve norsk marmor eternittag	Uændret
4	Nyeste stald	Ca. 1500 m ²	7 m	20 °	Beton farve norsk marmor eternittag	Uændret
5	Ny Stald	Ca. 1344 m ²	8,5 m	15 °	Beton farve norsk marmor eternittag	Ny
6	Eksisterende stald	540 m ²	6 m	15 °	Beton farve norsk marmor eternittag	Rives ned
7	Gødningshus	Ca. 697 m ²	7 m	20 °	Stålplader/farve	Ny
8	3 siloer	Ca. 2 x 7 m ²	-	-	Glasfiber	Uændret
9	Vaske- og påfyldplads	Ca. 70 m ²	-	-	Beton	Ny
10	Kornsilo	1287 m ³	-	-	stålplader	Opført i 2009
11	Samletank	20 m ³	-	-	-	Ny
12	Eks. Samletank	20 m ³	-	-	-	
13	Fodervægtsrum	22 m ²	6,2 m	15 °	Beton farve norsk marmor eternittag	Uændret

*Grundplan og bygningshøjde er uændret med mindre andet er nævnt.

Der er hvide sammenhængende facader på bygningerne opført i norsk marmor. Der bliver monteret et udvendigt gardin foran porten i gødningshuset.

Miljømyndighedens vurdering

Der stilles vilkår om at bygningerne skal opføres som beskrevet i det medsendte materiale. Da der er stillet vilkår til kote, udtryk, samt farve- og materialevalg vurderes det, at der ikke er behov for supplerende vilkår til bygningerne.

7. Indretning og drift

Landbruget drives som et konventionelt landbrug med husdyrproduktion. Produktion af konsumæg sker efter alt ind - alt ud princippet.

En æglæggende hønes starter sit liv som daggammel kylling. Kyllingen går i opdrætsstalden i ca. 16 – 18 uger indtil den er udvokset, klar til at kønsmodne og lægge æg. Kort til før æglægningen starter, flyttes høniken til ægproduktionsanlægget. I dette tilfælde Aabenraavej 168.

En høne kan producere æg i ca. 60 uger og holdes i den tid i æglæggestalden. Hønen har altså udført sin mission i løbet af ca. 76- 80 uger. Den ender herefter typisk som foder til mink eller anden forarbejdet grundsubstans. Dette sker typisk ved aflivning og

forarbejdning i et mobilt anlæg på ejendommen. Proces tager mindre end en dag og foregår i dagtimerne. Alternativt til aflivning er afsætning af hønsene til slagteri. Dette har ikke været muligt i en årrække; men kan vise sig i fremtiden som en mulighed.

På Rehhoff I/S kører konsumægs produktionen som alt ind alt ud med ca. 60 ugers intervaller. Efter hvert hold rengøres staldene, hvorefter de desinficeres og der følger en tomgangsperiode. Der er ingen dyr på ejendommen i tomgangsperioden. Vilkaerne for ægproduktion er fastlagt i Bekendtgørelse nr. 533 af 17/06/2002 til beskyttelse af æglæggende høner.

Rengøring og desinfektion af stalden, starter når de gamle høns er sat ud. Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold, hvorvidt der kræves en grundigere rengøring af hele stalden med vand. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Rengøring af staldrum og inventar kan også ske med trykluft. Rengøringen omfatter også udendørsarealer ved porte og døre, samt afkast på ventilationen. Forrum og færdigfodersilo til den enkelte stald rengøres også ved holdskifte.

Rengøringen og vedligehold afsluttes med en desinfektion, hvorefter stalden står tom i en periode. Før indsætning af nye hønniker bliver vand- og fodersystem gennemskyllet og ventilationsanlægget bliver afprøvet.

Dagligt tilsyn

Bedriften og produktionen har en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Fælles ægpakkerum og kølerum rengøres dagligt. Det daglige arbejde består af tilsyn med dyrene og anlægget. Det skal sikres at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klimaet skal være optimalt for dyrene. Døde dyr fjernes dagligt og ægtransporten overvåges. En gang daglig indsamles æggene. Tidspunktet bliver afpasset, så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag, de er lagt. Gødningen fjernes fra staldene tre gange ugentlig via båndene til gødningshuset. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Bedriften er med i et HACCP egenkontrol program specielt rettet mod konsumægsproducenter. Heri er blandt andet procedurer for rengøring af staldene, skadedyrsbekæmpelse m.m.

Staldsystem, udmugningssystem samt antal stipladser fremgår af tabel 4. Bygningsnummer referer til situationsplanen i bilag 1.

Tabel 4. Indretning og drift

Bygning nr.	Anvendelse	Antal stipladser Før/efter	Staldsystem	Udmugningssystem
4	Eksisterende stald	24.000/24.000	Berigede bure	Gødningsbånd
5	Ny stald	0/42.840	Berigede bure	Gødningsbånd
(5b)	Eksisterende stald - rives ned	0/0	Gulvproduktion	Gødningskumme

Staldsystemet består af berigede bure til æglæggere. Det betyder, blandt andet, at selve buret er indrettet med siddepinde, rede og skrabeareal. Burene står i rækker i fem etager.

Hønsegødning er modsat andre typer husdyrgødning ikke adskilt i to fraktioner. Det består af en samlet fraktion. Der etableres gødningsbånd i den nye stald mage til systemet i den eksisterende stald. Ved brug af gødningsbånd, placeres et transportbånd under hver

burrække- og etage. Ved udmugning transporterer gødningsbåndet gødningen hen for enden af burrækken, hvor gødningen skrubes af båndet og transporteres videre ud af stalden til gødningshuset. Gødningsbåndene kører tre gange ugentlig. Derved lever systemet op til kravet om hyppig udmugning ifølge Miljøstyrelsens BAT-blad ”Gødningsbånd og hyppig udmugning”, 2. udgave af 19. maj 2009.

Driftstiden af transportbåndet der fører gødningen ud i gødningshuset er anslået til 1 time pr udmugning, svarende til i alt 3 timer/uge. Beregningen er fortaget ud fra den forudsætning, at der er tre stald enheder: den eksisterende stald, samt to enheder i den nye stald. Det anslås, at det tager 20 min for at tømme gødningsbåndene i hver staldenhed. Der sker kun udmugning i en staldsektion ad gangen.

7.1 Ventilation

Der er indtag i taget, og afkast i begge sider af stalden fordelt med fem i hver side. Der er ti afkast med maksimal kapacitet på 14.000 m³ per time. Der er to gavlventilatorer med en kapacitet på 30.000 m³ per time i nordgavlen. Det giver en samlet ventilationskapacitet på 200.000 m³ per time. Denne ventilationstype, med afkast i siden i ca. 1 meters højde er valgt på grund af stor mængde inventar i stalden. Afkasttypen er nedadvendt på begge sider af stalden.

For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget. Styringen kan regulere i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval). Ventilationsdata logges i styringscomputer. Normen for strømforbrug er 1030 kwh/ 167 årshøner. I alt et anslået forbrug på 378.000 kwh. Oplysninger om ventilation fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Ventilationsanlæg

Nr.	Produktions-type	Maks. ventilation m ³ /h	Antal afkast	Afkasthøjde, m.	Ventilationstype
1	Eksisterende Burægsstald	Kip: 14.000 Gavl: 30.000	Kip: 9 Gavl: 1	Kip: 7,0 Gavl: 1,5	Undertryk, frekvensstyret
2	Ny Burægsstald	Gulv: 14.000 Gavl: 30.000	Gulv: 10 Gavl: 2	Gulv: 1,0 Gavl: 1,5	Undertryk, frekvensstyret
	Total ventilationskapacitet	356.000			

7.2 Bedste tilgængelige staldsystem

Med hensyn til BAT og staldsystemer så er der forskellige definitioner på, hvad BAT er. Der er både referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) og BAT- Byggeblade, samt BAT-blade.

Det fremgår af BREF, at berigede bure til konsumægsproduktion er BAT. Der findes også et nyt BAT-blad hvor teknikken med gødningsbånd og hyppig udmugning i beriget burægsstald beskrives.

Ansøger oplyser følgende:

Der er beriget buranlæg i den eksisterende produktion. Samme system bliver også etableret i den nye stald bygning. Teknologien med gødningsbånd og hyppig udmugning (tre gange ugentligt) anvendes både i den eksisterende og den ansøgte produktion.

Redegørelse for fravalg

Der findes til dato to BAT-blade, der vedrører fjerkræproduktion. Det drejer sig om systemer til tørring af gødningen, for derved at nedsætte ammoniakfordampningen.

1: Fjerkræ – Æglæggere, skrabeægsstald: Gr. nr.: 105. 02-51

2: Fjerkræ – Æglæggere, burægsstald: Gr. nr.: 105. 02-52

Det er en forudsætning for systemerne, at stalden har gødningsbånd eller gødningskælder. I den ansøgte produktion går dyrene i bure med gødningsbånd.

Buranlæg med indbygget gødningstørring findes ikke tilgængelig på det danske marked. Da der i forvejen er valgt et BREF- system (berigede bure), fravælges at finde en udenlandsk leverandør af buranlæg med gødningstørring.

Luftvaskere

Der findes BAT-byggeblade angående luftvaskere. Disse er afprøvede og testede i svinestalde. Der er afprøvet en prototype af en luftvasker i en fjerkræproduktion. Luftvaskeren blev afprøvet i en slagtekyllingestald over en periode med et hold slagtekyllinger (35 dage).

Denne luftrensere er ikke sat i produktion, da afprøvningen viste en række problemstillinger, der skal løses inden den bliver sat i produktion. I fjerkræproduktioner er støvet meget fedtet, og det sætter sig i renseren som derved får reduceret effekten.

Den ansøgte produktion har en holdrotationsperiode på 56 uger. Dette gør, at driftsstabiliteten ikke kan forventes at være tilfredsstillende.

På den baggrund er luftvaskeren fravalgt i denne ansøgning, da det ikke kan anbefales at opsætte en prototype luftvasker med udokumenteret driftsstabilitet og driftsøkonomi.

Biologisk rensning

Der er ingen BAT-blade med biologisk luftrensning. Det er endvidere ikke muligt at benytte biologisk luftrensning i stald med holddrift, hvor staldene står tomme i perioder.

BAT i forbindelse med ventilation:

Ved nye stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt. For mekanisk ventilerede stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Øget modstand i ventilationssystemer undgås gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans ved holdskifte.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har redegjort for fravalget af indbygget gødningstørring i buranlæg og luftvasker. Gødningstørring fravælges primært på grund af mulighed for at bruge en tilsvarende teknik og på grund af manglende tilgængelighed på det danske marked. Luftvaskeren er fravalgt på grund af produktionen hvor staldene står tomme i perioder, og forsøgsresultater, som viser en usikker driftsstabilitet.

Ansøger har oplyst, at den eksisterende stald indrettes som den nye stald med tilsvarende anvendelse af BAT.

Det er miljømyndighedens vurdering, at både den eksisterende og nye stald lever op til BAT, da der er berigede bure og da husdyrgødningen fjernes tre gange om ugen, som beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad "Gødningsbånd og hyppig udmugning", 2. udgave af 19. maj 2009.

Da ammoniakfordampningen er afhængig af intervallet mellem udmugning, stilles der vilkår om udmugningsfrekvensen.

Ansøger har angivet, at det kræver ca. 156 driftstimer om året for at muge tre gange ugentlig i staldene. Opgørelsen er baseret på ansøgers vurdering om at det tager ca. 20 minutter at tømme hver af de tre staldafsnit, og udmugningen skal ske tre gange ugentlig.

For at sikre dokumentation for brugen af gødningsbåndet stilles der vilkår om, at driftstimerne skal registreres i en driftsjournal kvartalsvist. Det kan ske ved hjælp af en timetæller eller en energimåler. Dokumentationen skal gemmes i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Det er ikke muligt at indrette den nye stald med naturlig ventilation, da produktion af konsumæg kræver stor gennemventilering. Det mekaniske ventilationssystem er styret af et temperaturregulerende styringssystem, som regulerer ventilationen efter flere parameter for at sikre et så lavt strømforbrug som muligt og optimale forhold for dyrene.

Ventilationssystemet efterses og rengøres efter hvert hold, dvs. med en gang årligt. For at sikre at ventilationssystemerne fungerer optimalt, stilles vilkår om at ventilationen skal rengøres årligt og serviceres jævnlige. Datoen for rengøring og service skal noteres i en driftsjournal. Den skal opbevares i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Det er på baggrund af ovenstående miljømyndighedens vurdering at ventilationen af staldene lever op til BAT.

Sønderborg Kommune vurderer, at ansøger anvender BAT i tilstrækkeligt omfang på staldsystemer, hvis ovennævnte vilkår overholdes.

7.3 Foder og foderopbevaring

Fodret består af korn og færdigblandet tilskudsfoder. Opbevaringen sker i udendørs siloer. Siloerne er placeret ved staldene og opstillet på fast underlag. Kornet opbevares i en gastæt silo beliggende vest for laden. Siloen er opført i foråret 2009 efter en afgørelse om ikke-godkendelsespligtig ændring af husdyrbruget. Færdigfodret (tilskudsfoder) opbevares i siloer ved gavlen af staldene. Se bilag 1.

Der er et totalt foderforbrug på 40,7 kg per årshøne, svarende til ca. 2500 tons foder.

Der bliver anvendt fasefodring for at opfylde hønernes krav til næringsstoffer til vækst og reproduktion. Der bliver anvendt op til tre forskellige blandinger af tilskudsfoder. Derudover varieres andelen af hvede i fodret.

Fodret bliver tilsat fytase (520 FTU/kg tilskudsfoder). Der anvendes normtal for fosfor indholdet i fodret. Det vil sige 0,49 % fosfor ifølge 2008 normen. Normtallet for proteinindhold i foder til æglæggende høner er 16,4 % per kg foder. Hønerne fodres med foder, hvor proteinindholdet er 16,2 % protein. Der skal derfor beregnes en foderkorrektion for at korrigere gødningsregnskabet for indholdet af kvælstof i gødningen. Følgende variable indgår i beregningen, se tabel 6.

Tabel 6. Variable i beregning af foderkorrektion

Variabel	Valgt som tiltag	Norm 2008
Proteinindhold	16,2 %	16,4 %
Foderforbrug/årshøne	Norm	40,7
Kg æg /årshøne	Norm	20,2
Kg tilvækst/årshøne	Norm	0,65 kg

BAT vedr. foder

I henhold til EU-kommisionens referencedokument (BREF) om BAT for intensivt hold af fjerkræ, er det BAT at:

- Benytte fasefodring
- Tilsætte fytase til fodret
- Råprotein indholdet i fodret er 15,5 – 16,5 i perioden 18-40 uger og 14,5-15,5 i perioden 40+ uger
- Fosforindholdet i fodret er 0,45-0,55 i perioden 18-40 uger og 0,41-0,51 i perioden 40+ uger.

Ansøger oplyser følgende:

Ansøger oplyser, at foderets indhold af råprotein og totalfosfor er på niveau med BAT jf. referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF). Der må således højst være 15,5-16,5 % råprotein fra 15-40 uge og 14,5- 15,5 % over 40 uger.

Foderforbruget er angivet til 34-47 kg foder/årshøne. Tilvækst og æglægning er ikke beskrevet i BREF notatet.

Det er BAT at anvende fytase i fodret. Der er ikke angivet en minimums mængde i BREF. Det er BAT ifølge BREF, at anvende fasefodring til æglæggende høns (to faser). Ansøger oplyser, at der bliver tilsat fytase til fodret og anvendt fasefodring.

Fosfor indholdet i foderet er i BREF angivet til 0,45 % - 0,55 % for høns op til 40 uger og 0,41 til 0,51 % for høns over 40 uger.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at ansøger delvist opfylder kravet om 15 % ammoniakreduktion ved en mere effektiv fodring med protein. Se mere om ammoniak i afsnit 8.5.

Ansøger opfylder en del af ammoniakreduktionskravet ved at fodre med 16,2 % protein i fodret i forhold til normen som er 16,4 %. Der skal derfor korrigeres for indholdet af N i husdyrgødningen. N-indholdet stiger, da mindre er fordampet fra stalden. Korrektionen sker ved at anvende en type 2 korrektion på højst 0,981.

Da protein indholdet bliver brugt som virkemiddel til at reducere ammoniak stilles der vilkår om type 2 korrektion på højst 0,981 på baggrund af følgende formel:

- $$((40,7 \text{ kg foder/årshøne} * 16,2 \% \text{ protein} * 0,16) - (20,2 \text{ kg æg/årshøne} * 1,81) - (0,65 \text{ kg tilvækst} * 2,88)) / 68,4$$

Svarende til 16,2 % proteinindhold i fodret.

Der stilles vilkår om, at ansøger skal anvende fasefodring og tilsætning af fytase til fodret for at leve op til BAT. Ansøger skal dokumentere anvendelsen af fasefodring og tilsætning af fytase. Der stilles vilkår om at dokumentationen skal gemmes mindst fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Det er ligeledes BAT at anvende foder med et tilpasset N- og P indhold. Der stilles derfor vilkår om at der højst må være 15,5-16,5 % råprotein i fodret fra 15-40 uge og 14,5- 15,5 % over 40 uger. Der stilles også vilkår om at ansøger skal anvende foder med fosfor indhold på 0,45 % - 0,55 % for høns op til 40 uger og 0,41 til 0,51 % for høns over 40 uger.

For at sikre at ovennævnte BAT vilkår gennemføres i hele besætningen, stilles vilkår om at samtlige høner skal fodres som beskrevet.

Ansøger foretager selv den endelige blanding af korn og tilskudsfoder. For at kunne dokumentere, at foderniveauet er på niveau med BAT stilles vilkår om, at blanderecept eller indlægsseddel fra indkøb af foder skal gemmes mindst fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Der stilles vilkår om, at ansøger skal dokumentere foderets indhold af råprotein og samlet fosforindhold for at sikre at der sker en god udnyttelse af det tilsatte fosfor i foderet.

For at leve op til BAT for godt landmandskab stilles der vilkår om, at der skal føres journal over mængden af husdyrfoder samt opstået spild.

Sønderborg Kommune vurderer, at ansøger anvender BAT i tilstrækkeligt omfang på foder, hvis ovennævnte vilkår overholdes.

7.4 Råvarer og hjælpestoffer

Da staldene er uopvarmede, bruges kun strøm til ventilation og lys.

Der tilsættes ikke varme til æglæggestaldene, udover varme i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinter perioder. Der er således ikke monteret fastvarme system i staldene.

Der er installeret lysstyring og lysdæmpning, hvorved der spares på forbruget. Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd.

Der opsættes lysstofrør (sparepære) med lysdæmper. Der anvendes en type lysdæmper (højfrekvent) med et lavt effekt tab.

Det forventes, at vandforbruget til drikkevand vil stige fra 1.720 m³ før udvidelsen til 4.900 m³ efter udvidelsen. Vandforbruget til drikkevand er anslået til 200 g/dag/høne. I alt 4.475 m³. Forbruget af vaskevand (staldvask og maskinvask) forventes at stige fra 20 m³ til 60 m³ efter udvidelsen.

Årsforbruget af el er før og efter udvidelsen 125.000 kWh og 370.000 kWh, og bliver primært brugt til ventilation i produktionen. Forbruget af træpiller til stokerfyr (privat bolig) er på årsplan uændret 16-17 tons. Forbruget af diesel også uændret 10-12.000 l/år.

Forbruget af bekæmpelsesmidler og kunstgødning er ikke oplyst.

Miljømyndighedens vurdering

Forbruget af energi og vand behandles i afsnit 7.5 og 7.6.

Der er ikke angivet nøjagtigt hvilke typer bekæmpelsesmidler og kunstgødning, der anvendes på virksomheden. For at sikre mod forurening fra spild af flydende

handelsgødning, stilles der vilkår om, at det skal opbevares i tanke på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.

For at sikre at der sker en god udnyttelse af ressourcerne og at eventuelle uregelmæssigheder opdages, stilles der vilkår om, at der skal føres journal over energiforbrug (el, fyringsolie, diesellole).

For at minimere risikoen for forurening, stilles vilkår i forhold til håndtering af smøremidler, kemikalier, medicin samt tankning af diesel.

7.5 BAT for energiforbrug

Det er BAT at reducere energiforbruget ved at gøre samtlige tiltag herunder:

- anvende lavenergi-belysning
- nye stalde: anvende naturlig ventilation hvor det er muligt, ved at:
 - o udforme bygning og stier, korrekt
 - o fremme luftstrømmen ved at placere bygninger under hensyntagen til fremherskende vindretninger
- mekanisk ventilerede stalde:
 - o optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren
 - o undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans

Ansøger oplyser følgende:

I forbindelse med holdskifte rengøres og kontrolleres ventilationen indvendigt og udvendigt.

Ventilationen er trinvis styret med følere, som registrerer temperatur og luftfugtighed. Der er samme belægning i stalden i hele produktionsperioden. Variationen i ventilationsbehov stammer fra årstidsvariationen.

Der anvendes timerindstilling: Belysningen reguleres i forhold til hønernes adfærd og alders-/udviklingstrin. Længden af lysperioden reguleres og følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktionstrin.

Zoneopdeling: I pakkerum og forrum er opsat lys som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde.

Lysset over pakkemaskine følger krav i arbejdsmiljø lovgivning.

Staldbelysningen bliver styret separat.

Der anvendes naturlig udtørring efter vask frem for varmekanon. Stald og inventar skal være tørt og opvarmet ved indsætning af nye dyr. Ved opstart af hold i vinterperioden, kan det være nødvendigt at opvarme staldene før dyrene bliver sat ind. Det kan derfor være nødvendigt med varmetilsætning i tilfælde af hård frost. Der er ikke fastevarme installationer i staldene. Derfor kan der kun ske varmetilsætning med mobile varmekanoer.

Begrundelse for fravalg af BREF:

LUX-styring (dagslysregulering)

Der er ingen dagslys i staldene. Der er kun belysning i staldene. Derfor er lux styring ikke relevant.

Lavenergilysstofrør: Høns er meget påvirkelige overfor typen og styrken af lyskilden i staldene. Derfor kan lavenergilysstofrør endnu ikke anvendes. De kan endnu ikke lysdæmpes tilstrækkeligt til ikke at give forstyrrelser, som kan påvirke hønerne.

Begrundelse for fravalg af varmegenindvinding:

Der er ikke et varmebehov i produktionen, hvor varmen fra genindvinding kan afsættes. Alle dyr vil typisk have samme alder i staldanlægget. Dermed er alle staldene tomme på samme tid.

7.6 BAT for vandforbrug

Det er BAT at reducere vandforbrug ved at gøre samtlige tiltag herunder at:

- rengøre stalde og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller batch. Spulevand løber typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- Udføre regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
- Registrere vandforbrug gennem måling af forbrug
- Detektere og reparere lækager

Ansøger oplyser følgende:

Der rengøres ikke konsekvent med vand, da staldanlæg kan tørrengøres med trykluft.

Gødningsbånd og tværkanal vil eventuelt blive vasket med koldt vand. Det øvrige inventar bliver tør rengjort. Rengøringen vil blive afsluttet med en desinfektion – med et godkendt middel.

Hvis der vaskes, anvendes iblødsætning. Hvis der vaskes med vand, anvendes højtryksrensere. Der er drikkenipler placeret højt i buret for at lette hønernes vandoptagelse. Der monteres spildrender under niplerne. Der er daglig kontrol af vandforbrug for at opdage eventuel lækage.

Miljømyndighedens vurdering

Der foreligger ikke normalt vand- og energiforbrug for konsumægteproduktioner.

For at miljømyndigheden kan kontrollere elforbruget skal det dokumenteres, for eksempel ved fremvisning af elregning. Dokumentation skal gemmes mindst fem år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

For at sikre at virksomheden lever op til kravene til BAT, stilles der vilkår om, at der skal udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget og at vandforbruget skal registreres gennem måling af forbrug mindst en gang årligt. Der skal føres journal over vandforbrug.

Ansøger har redegjort for begrundelsen for fravalg. Sønderborg Kommune vurderer, at det er rimeligt at ansøger fravælger lux styring (styring efter dagslys), da der ikke er dagslys i stalden.

Det er miljømyndighedens vurdering af virksomheden lever på til kravene til BAT for energi og vandforbrug, hvis ovenstående vilkår overholdes og virksomheden i øvrigt drives som beskrevet.

8. Gødningsproduktion og -håndtering

8.1 Samlet gødningsproduktion og -type

Den samlede gødningsproduktion består af husdyrgødning fra ejendommen og det tilførte husdyrgødning fra Aabenraavej 167. Den samlede mængde er beregnet i ansøgningskemaet og fremgår af tabel 7.

Tabel 7. Oversigt over gødningsproduktion og næringsstoffer

Gødningstype	Kvælstof	Fosfor	DE
Fast møg	33.712 kg	9.485 kg	367,22
Fast møg tilført fra Aabenraavej 167	16.365 kg	4.530 kg	175,0
I alt til rådighed	50.777 kg	14.015	542,22

Der er udelukkende fast gødning. Selve produktionen på Aabenraavej 167 er ikke omfattet af denne godkendelse, men gødningsproduktionen er omfattet, da udbringningsarealerne er omfattet. Husdyrgødningen fra Aabenraavej 167 fremstår i ansøgningskemaet som produceret på Aabenraavej 168. Dette er gjort for at få en korrekt beregning af ammoniaktabet fra lagre af fast husdyrgødning.

Der er ikke indsendt en egentlig kapacitetserklæring i forbindelse med ansøgningen.

Ansøger oplyser følgende: Fjerkræbranchen har ikke været uden i store undersøgelser vedrørende gødningsmængder, så derfor holder vi os til de erfaringer, som vores producenter har, i forbindelse med dimensionering af f.eks. et gødningslager.

Erfaringer siger: 23 kg gødning pr. høne pr. år med en vægtfylde på ca. 700 kg pr. m³. Bemærk enheden **kg gødning pr. høne pr. år**.

Beregning af kapaciteten i gødningshuset:

I den aktuelle sag er kapaciteten i gødningshuset beregnet til totalt 90.325 årshøner eller ca. 102.000 hønepladser på følgende måde:

$102.000 \text{ høner} \times 23 \text{ kg/høne/år} = 2.346.000 \text{ kg gødning pr. år}$ svarende til $2.346.000 \text{ kg} / 750 \text{ kg pr. m}^3 = 3.128 \text{ m}^3 \text{ pr. år}$

Opbevaringskapacitet: $3.128 \text{ m}^3 \text{ pr. år}$ svarer til $3.128 \text{ m}^3 \times 9/12 = 2.346 \text{ m}^3 \text{ pr. 9 mdr.}$

Det tegnede gødningshus har målene: $36,16 \text{ m} \times 19,06 \text{ m} = 689 \text{ m}^2$ med en væghøjde på 2,5 m. Med den omtalte vægtfyldte kan der regnes med en gennemsnitlig lagerhøjde på 3,5 m.

Kapacitet i gødningshuset bliver således: $689 \text{ m}^2 \times 3,5 \text{ m} = 2.411 \text{ m}^3$

Gødningshuset har derfor en lagerkapacitet større end 9 mdr., da 2.411 m^3 er større end 2.346 m^3 .

Der modtages ingen husdyrgødning, slam eller andre affaldsprodukter fra andre ejendomme til udbringning på arealerne.

Gødningen opbevares i gødningshus. Der opbevares ikke gødning på andre ejendomme. Der bliver fraført gødning svarende til 238,3 DE til biogasanlæg i Tyskland. Der bliver udbragt gødning svarende til 42,8 DE på tredjemands arealer på Hornsevej 9-13, 6273 Bylderup-Bov i Aabenraa Kommune.

8.2 Gødningshåndtering

Der bliver bygget et gødningshus i forbindelse med udvidelsen.

En del af gødningen transporteres på lastbiler til aftalearealer og biogasanlæg. Resten bliver

lagt i gødningshuset og udbragt derfra. Der bliver ikke udbragt gødning direkte. Der anvendes bredspredning. Ved udspredning på sort jord, overholdes de gældende regler for maksimal nedmuldningstid.

Ansøger ønsker at overføre fast gødning til det tyske biogasanlæg Biogasanlage Jarplund-Dorf, Dorfstrasse 21, Jarplund, 0000 24976 Handewitt, Tyskland.

I følge Plantedirektoratet kan der ske eksport af husdyrgødning, hvis følgende betingelser er opfyldt:

*) "Hvis du afsætter husdyrgødning ud af landet, har du mulighed for at trække den indeholdte mængde kvælstof fra i dit gødningsregnskab. Du skal kunne dokumentere mængden af kvælstof og kvælstofindholdet, samt antal dyreenheder i den afsatte husdyrgødning, ved **vejebilag**, samt en **repræsentativ analyse af gødningens kvælstofindhold**. Herudover er det en betingelse, at du dokumenterer din udenlandske modtagers identitet i form af virksomhedens/anlæggets navn, adresse, eventuelt virksomhedsident i det udenlandske virksomhedsregister, transportør, og lignende.

Uforarbejdet "gylle" må kun sendes mellem EU-landene, hvis der er tale om "gylle" fra arter af fjerkræ og dyr af hestefamilien. Bemærk, at ved "gylle" forstås her "alle ekskrementer og/eller urin fra opdrættede dyr (produktionsdyr) med eller uden strøelse, samt guano (fuglegødning), som kan være enten uforarbejdet eller forarbejdet i et biogasanlæg eller komposteringsanlæg". Du må dog gerne samhandle "gylle", hvis din bedrift har arealer på begge sider af en grænse. Det er en betingelse, at der ikke er restriktioner i området på grund af smitsom husdyrgødning.

Du skal være opmærksom på:

- Hvis du afsætter husdyrgødningen til andet formål end jordbrugsformål (f.eks. afbrænding), skal eksporten følge EU's Transportforordning nr. 1013/2006 og skal forudgående anmeldes hos Miljøstyrelsen.
- Transport af husdyrgødning og fraktioner heraf, som skal benyttes til jordbrugsformål, skal ske i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav mv.
- Du skal som afsætter af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, overholde Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes regler.
- Ved eksport til udlandet skal du kontakte modtagerlandet for at få oplyst eksportbetingelserne, således at de danske myndigheder får mulighed for at udarbejde et eksportcertifikat."

Yderligere information kan ses på:

http://www.pdir.dk/files/filer/topmenu/publikationer/vejledninger/goedningsregnskab_0708/version2/3_2.html

*) Uddrag af: Vejledning til Gødningregnskab. Plantedirektoratet.

8.3 Bedst tilgængelig opbevaringsteknik

BAT for gødningsopbevaring i gødningsstakke, er ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF):

- For gødningsstakke, der altid anbringes samme sted enten i anlægget eller på marken, er det BAT at anvende et betongulv med opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske
- For imidlertidige gødningsstakke på marken er det BAT at anbringe stakkene væk fra følsomme recipienter, såsom naboer, samt vandløb (inkl. markdræn), som afstrømningsvæske kan løbe ned i.

Ansøger oplyser følgende:

Gødningen opbevares i særskilt gødningshus. Gødningen fra både den eksisterende og ansøgte stald føres direkte via transportbånd ind i gødningshuset tre gange ugentlig.

Et gødningshus består af fast gulv og faste sider således, at gødningen kan lægges opad siderne. Der er ingen ventilation i gødningshuset. Huset er lukket med en port, således at der kun er adgang til huset, når gødningen skal transporteres ud af huset.

Læsning af gødning foregår med læsemaskine til henholdsvis lastbil eller traktor med vogn.

Gødningshuse er en opbevaringsform, der primært ses ved konsumægproducenter med båndsystem til gødningshåndtering. Der er således ingen byggeblade for den opbevaringsform.

Teknisk set er gødningen fast møg. Tørstofprocenten er mellem 30-40 %. Opbevaringskravet er derfor en møddingsplads. Der vælges typisk et gødningshus frem for møddingsplads af to grunde.

- Gødningen er meget tør når den kommer fra stalden. I en mødding vil regnvand gøre gødningen fugtig og dermed er den vanskeligere at sprede nøjagtig.
- Der er et mindre ammoniaktab fra gødningshuset frem for møddingen og dermed en større gødningsværdi. Dette skyldes to faktorer:
 - 1) lille luftskifte over gødningsoverfladen pga. et tæt hus,
 - 2) Gødning fugtes ikke yderligere op af regnvand. Derved dannes der mindre ammoniak, med mindre emission til følge.

8.4 Bedst tilgængelige udbringningsteknik

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Tiltag:

- Minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødning med afgrødens forventede krav.
- Tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift.
- Ikke tilføre gødning til stejlt hældende marker
- Ikke tilføre gødning på arealer der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet, 2 meter bræmmer)
- Ved gylleudbringning på landbrugsjord er det BAT med dyb nedfældning eller slangeudlægning. Ved slangeudlægning skal gylle indarbejdes inden for 4 timer (krav om indarbejdelse gælder kun for jord, som er let at opdyrke).

- Gødning skal spredes så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.
- Der må ikke tilføres gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket.
- Spredningen af gødning/gylle skal håndteres således at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:
 - Gødning spredes i løbet af dagen, hvor det er mindre sandsynligt at folk er hjemme desuden undgås weekender og helligdage.
 - Opmærksom på vindretning i forhold til nabohuse.

Ansøger oplyser følgende:

Ved hjælp af mark og gødningsplaner tilpasses mængden af gødning til den enkelte afgrødes forventede behov. Der tages blandt andet højde for jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Der køres ikke på vandmættet, oversvømmet eller snedækket arealer. Til vandløb holdes altid minimum 2 meter bræmmer. Da det kun er lovligt at udbringe 15-20 % mindre kvælstof end planternes behov inklusiv handelsgødning, er det et kraftigt incitament til at udnytte husdyrgødningen optimalt. Ansøger vil derfor søge den mest optimale udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, for at minimere mængden af fordampet ammoniak mest muligt og udnytte mængden af næringsstoffer mest muligt.

Der anvendes bredspreder til udspreddning af hønsemøget. Dette er ifølge BREF den bedste metode til udbringning af fast husdyrgødning.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har beregnet opbevaringskapaciteten ved et dyrehold på 90.325 høner. Sønderborg Kommune har konstateret, at ansøger forventer at husdyrgødningen kan lægges i en højde på 3,5 meter i gødningshuset. Med den forudsætning er der beregnet en opbevaringskapacitet på ni måneder.

For at sikre at den forventede opbevaringskapacitet svarer til den reelle, stiller Sønderborg Kommune vilkår om at ansøger skal dokumentere at der er mulighed for at opbevare husdyrgødning i 3,5 meters højde i gødningshuset. Dokumentation skal være modtaget af Sønderborg Kommune senest den 1. december 2010. Ansøger vurderer selv hvordan dokumentationen skal håndteres. Der stilles endvidere vilkår om, at såfremt det ikke er muligt at lægge gødningen i 3,5 meters højde, skal ansøger redegøre for hvordan gødningen så kan opbevares. Det vurderes, at der med de stillede vilkår sikres ni måneders opbevaringskapacitet på ejendommen.

Ansøger ønsker at køre husdyrgødning til afbrænding i Tyskland. Transport af husdyrgødning skal opfylde en række forudsætninger, og er reguleret af Plantedirektoratet. Kravene fremgår af afsnit 8.3. Det er ansøgers ansvar at leve op til kravene.

Sønderborg Kommune vurderer, at der kan opstå gener i form af lugt ved transport af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at al transport af husdyrgødning over 10 km skal ske i lukket lastbil.

Kommunen vurderer, at der kan opstå risiko for forurening ved håndteringen af husdyrgødning udenfor gødningshuset. Der stilles derfor vilkår om, at der skal etableres en fast plads udenfor gødningshuset. Pladsen skal være udformet, så den er to meter bredere og længere end det største køretøj, som holder på den. Den skal bestå af et underlag, som kan

tåle påvirkningen af køretøjer, og have afløb til en opsamlingsbeholder. Der stilles også vilkår om at pladsen skal rengøres efter brug.

Ansøger har redegjort for bedste tilgængelig opbevaringsteknik. Det er en forudsætning for ansøgningen, at der i den ansøgte drift ikke bliver etableret markstakke. Gødningen bliver fremover opbevaret i gødningshuset, kørt til biogasanlæg eller udbragt direkte. Sønderborg Kommune vurderer på den baggrund, at opbevaring af fast gødning i gødningshus som udgangspunkt sikrer en god og sikker opbevaring af gødningen.

På dette grundlag vurderer kommunen, at der i fornødent omfang er anvendt BAT i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning.

Det vurderes, at ejendommen lever op til kravene for BAT for udbringningsteknik.

8.5 Ammoniak

Fordampningen af ammoniak vil primært ske fra staldventilationen og som ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning.

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 2194 kg kvælstof per år og i ansøgt produktion 3117 kg kvælstof per år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 923 kg kvælstof per år.

Beregningen af meremission er fratrukket den generelle reduktion i ammoniakfordampning, som husdyrloven har fastlagt. Der skal ske en reduktion på 15 % af fordampning for de stalde, hvor indretningen ændres og nye stalde. Reduktionskravet er uændret for fjerkræ i modsætning til andre husdyr. Kravet til reduktion af ammoniak pt. er 25 % for andre typer husdyr. Reduktionen skal beregnes ud fra et fastlagt reference staldsystem.

Ansøger har opfyldt dette krav ved at anvende hyppig udmugning tre gange om ugen, og via en foderkorrektion, hvor proteinindholdet er reduceret. Lager bidraget fra den faste gødning er beregnet til 1547 kg kvælstof per år.

De anførte tilpasninger af foder og staldsystemet medfører, at ammoniakfordampningen fra stalde og lager reduceres med 6972 kg kvælstof mere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet på 15 %.

Beregningsmodulet i ansøgningsskemaet under www.husdyrgodkendelse.dk er ikke ajourført med de seneste BAT teknologier. Det har dermed ikke været muligt at vælge hyppig udmugning som virkemiddel. Ansøger har derfor valgt at indsætte en luftvasker med tilsvarende effekt (60 % og 8759 timer per år) for at kunne beregne de korrekte emissioner, og nitrat indholdet i husdyrgødningen.

Miljømyndighedens vurdering

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer. Der kan forventes væsentlige ændringer i disse økosystemer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. Der er derfor udlagt bufferzoner omkring disse naturområder for at beskytte dem. Bufferzone I er en bufferzone på 300 meter omkring særligt ammoniakfølsomme naturområder. Indenfor denne zone og i selve naturområdet kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis det medfører en øget udledning af ammoniak til naturområdet.

I en yderligere bufferzone (Bufferzone II) af en afstand af 300-1000 meter om disse særligt ammoniakfølsomme naturområder afhænger den tilladte merbelastning af antallet af andre

husdyrbrug over 75 DE. Der må maksimalt udledes 0,7 kg N per ha, hvis der ikke er andre husdyrbrug i bufferzone II. Der må maksimalt udledes 0,5 kg N per ha, henholdsvis 0,3 kg N per ha afhængig af, om der er to ejendom eller flere ejendomme.

Ved etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stalde og lager reduceres med 15 % i forhold til et fastsat referencestald system i 2007. Referencestalden for denne ansøgning er gylle med et ammoniaktab på 8,64 kg N per 100 årshøner, bur, konsumæg, gødningsbånd. Beregningsgrundlaget er 01/2009. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser og stalde, der renoveres. Kravet kan dog gennemføres ved reduktion af ammoniaktabet for både eksisterende og nye anlæg.

Sønderborg kommune vurderer, at en effektiv fodring med anvendelse af type 2 korrektion og hyppig udmugning opfylder lovens krav om 15 % reduktion af fordampning af ammoniak. Vurderingen er foretaget på baggrund af de tal, som fremgår af ansøgningskemaet.

Sønderborg Kommune har i forbindelse med sagsbehandlingen konstateret, at anvendelsen af hyppig udmugning tre gange ugentlig giver en ammoniakreduktion på 2242 kg N per år med de forudsætninger, som er i projektet. Det er tilsvarende konstateret, at foderkorrektionen medfører en ammoniakreduktion på 172 kg N per år.

Beregningerne er foretaget i regnearket knyttet til ansøgningskemaet i www.husdyrgodkendelse.dk. Det fremgår af ansøgningskemaet, at der sker en samlet overopfyldelse af ammoniakreduktionskravet på 6962 kg N. Forskellen mellem reduktionen opnået ved hyppig udmugning og foderkorrektion er 4548 kg N. Sønderborg Kommune finder derfor, at der sker en overopfyldelse af ammoniakreduktionskravet på ca. 4578 kg N per år. Sønderborg Kommune har i forbindelse med sagsbehandlingen konstateret, at overopfyldelsen af reduktionskravet skyldes måden, hvorpå reference-NH₃tabene for fjerkræ er fastlagt på. Det betyder, at der sker en reduktion uden tiltag når dyreholdet udvides.

I forbindelse med indførslen af den nye husdyrlov blev det klarlagt, at der er mulighed for at sætte ekstra kg N i banken, hvis projektet medfører mere ammoniakreduktion end den lovpligtige. Ansøger har i forbindelse med sagsbehandlingen godtgjort, at de ikke ønsker at sætte overskydende kg N i banken til en senere udvidelse.

Der er stillet vilkår til anvendelse og dokumentation for anvendelse af hyppig udmugning og foderkorrektion i afsnit 7.3. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår i forhold til reduktion af ammoniakemission.

Beskyttet natur

Den nærmeste registrerede ammoniakfølsom § 7 natur, er et hede/overdrev, der ligger ved Adsbøl, ca. 4,0 km syd for staldafsnittene. Intervallet for tålegrænsen for ammoniakpåvirkning af overdrev er 10-25 kg N/ha/år. Den anbefalede tålegrænse er 10 kg N/ha/år. Naturafdelingen i Sønderborg Kommune oplyser, at baggrundsbelastningen for Sønderborg Kommune ligger på ca. 16 kg N/år/ha. Da staldafsnit og opbevaringslagre ligger mere end 1000 meter fra det nærmeste § 7 natur, er der ikke foretaget beregninger af højeste merdeposition i naturområdet.

Sønderborg Kommune har besigtiget naturen i en zone på 1000 meter fra anlægget. Kortet over lokaliteter, som er blevet besigtiget i den forbindelse, kan ses på bilag 3.

Naturafdelingens besigtigelse og vurdering er foretaget i marts 2008. I 1000 meter zonen har Sønderborg Kommune fundet følgende naturtyper: flere § 3 søer og et § 3 overdrev/eng. Der er ingen § 3 søer indenfor 300 meter fra anlægget.

Der ligger et § 3 beskyttet vandhul ca. 350 meter i nordlig retning fra staldanlægget (lokalitet nr. 8). Den samlede belastning fra en udvidelse kan have en negativ effekt på beskyttede naturtyper, og kan medføre tilstandsændringer.

I forbindelse med projektet har ansøgers konsulent tidligere beregnet ammoniakdepositionen i en række punkter. Den beregning tog udgangspunkt i en samlet ammoniakemission på 5170 kg N og en meremission på 722 kg N. Konsulenten har genberegnet depositionen for et punkt nord for stalden i en afstand af ca. 350 meter fra staldanlæggene. Beregningen er baseret på en samlet emission på 3117 kg N, og en merdeposition på 923 kg N.

Den seneste beregning viser, at den samlede belastning i vandhullet er 0,00 kg N per år.

Miljømyndighedens vurdering

Det nærmeste § 7 areal ligger ca. 4,0 km fra ejendommen. Det vurderes derfor, at der på grund af den store afstand ikke vil ske en forøget deposition i naturområdet som følge af den planlagte udvidelse. Der stilles derfor ikke supplerende vilkår.

N-depositionsregningerne viser en samlet deposition på 0,00 kg N/ha/ i naturpunktet 350 meter fra anlægget. Naturpunktet er det som ligger tættest på anlægget.

Det vurderes på den baggrund, at staldanlægget ikke påvirker de angivne § 3-naturområder væsentligt med ammoniak. Derfor stilles der ikke supplerende vilkår i forhold til ammoniak i dette afsnit.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000 område Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov –(H83 og F68)– ligger ca. 4,0 km sydvest fra anlægget. Se bilag 5. Området er udpeget både som fuglebeskyttelsesområde og habitatområde. Udpegningsgrundlaget som fuglebeskyttelsesområde, er de sjældne fuglearter isfugl, rørhøg og hvepsevåge, som er set i skovene i yngletiden.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er:

- Stor vandsalamander
- Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- Næringsrige Søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
- Hængesæk og andre kærsmfund dannet i flydende vand
- Kilder og væld med kalkholdigt vand
- Rigkær
- Bøgeskove på morbund med kristtorn
- Bøgeskove på muldbund
- Egeskove og blandskov på mere eller mindre rig muldjord
- Skovbevoksede tørvemoser
- Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Det terrestiske Natura 2000 område har et tålegrænseinterval over for kvælstof på 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen for Sønderborg Kommune ligger på ca. 16 kg N/ha/år. Med henvisning til den store afstand fra anlægget til Natura 2000 området er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren N-belastning i området.

Andre Natura 2000 områder er Nybøl Nor (Fuglebeskyttelsesområde 64) der ligger ca. 4,8 km syd for anlægget. Området er udpeget for at beskytte en række fuglearter. De omfatter

troldand, bjergand, hvinand og toppet skallesluger. Målsætningen mht. næringsalte, vurderes ikke at være opfyldt i habitatområdet.

Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark (Habitatområde 84, Fuglebeskyttelsesområde 58) ligger i Aabenraa kommune ca. 10 km fra anlægget i vestlig retning. Udpegningsgrundlaget er 8 habitatnaturtyper og 8 arter bl.a. ret næringsfattige søer, elle- og askeskov, stor vandsalamander, rørhøg. Eutrofieringen vurderes at være en aktuel trussel for skovnaturtyperne i området, særligt i skovkanter og overgangszoner.

Miljømyndighedens vurdering

Med henvisning til den store afstand fra anlægget til det nærmeste Natura 2000 område er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren N-belastning i området. Sønderborg kommune vurderer, at bedriftens påviselige andel af den luftbårne N-belastning af terrestriske naturtyper i det nærmeste Natura 2000 område vil være marginal og øget ammoniaktab, som følge af udvidelsen, ikke medfører nogen beregningsmæssig øget N-deposition.

De to øvrige beskrevne Natura 2000 områder ligger begge i stor afstand fra anlægget, og det vurderes, at ammoniakemissionen fra anlægget indgår som en del af baggrundsbelastningen for områderne. Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning på bevaringsstatus i disse Natura 2000 områder.

Bilag IV-arter og rødlistearter

Af kommunens registreringer fremgår det, at der tidligere er registreret følgende arter fra habitatdirektivets bilag IV samt følgende arter fra fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I i nærheden af ejendommen (i og nær bufferzonen):

Padder:

Stor vandsalamander	<i>(Triturus cristatus)</i>
Løvfrø	<i>(Hyla arborea)</i>

Pattedyr:

Dværgflagermus	<i>(Pipistrellus pygmaeus)</i>
Pipistrellflagermus	<i>(Pipistrellus pipistrellus sensu stricto)</i>
Brunflagermus	<i>(Nyctalus noctula)</i>
Sydflagermus	<i>(Eptesicus serotinus)</i>

Fugle:

Rød glente	<i>(Milvus milvus)</i>
Engsnarre	<i>(Crex crex)</i>
Hvepsevåge	<i>(Pernis apivorus)</i>
Knopsvane	<i>(Cygnus olor)</i>

Ved naturgruppens besigtigelse i januar 2008 blev ovenstående arter ikke registreret. Naturgruppens registrering er ikke udtømmende for arealernes reelle artsindhold.

Naturgruppens registrering viser dog, at der er naturarealer og biotoper, som potentielt kan være levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted for bilag IV arter og bilag I fugle. Det vurderes ud fra kommunens besigtigelse og registreringer samt Faglig Rapport 322 fra DMU at ovennævnte arter, undtaget knopsvane, potentielt kan forefindes indenfor bufferzonen.

Naturafdelingen har vurderet, at arterne Stor vandsalamander og Løvfrø kan leve indenfor bufferzonen på 1000 meter omkring ejendommen. Naturafdelingen vurderer også at arterne kan være negativt påvirket af den øgede ammoniakdeposition

Miljømyndighedens vurdering

Udtalelsen fra Naturafdelingen er baseret på oplysninger om ammoniakemissionen, som fremgik af tidligere version af ansøgningsskemaet. I det scenarie var den samlede emission fra anlægget 5.169 kg N per år, og belastningen i naturpunkt nr. 8 var 1,08 kg N per år.

De seneste N-depositionsregninger viser, at den samlede deposition ikke overskrider 0,5 N/ha/år udenfor 300 m zonen. Udvidelsen vurderes derfor til at have en neutral effekt for de nævnte bilag IV-arter, Det vurderes derfor ikke nødvendigt, at stille krav om kompenserende foranstaltninger i de lokaliteter, som potentielt set udgør meget vigtige ynglelokaliteter for bilag IV-arter Stor Vandsalamander og Løvfrø.

9. Forurening og genepåvirkninger

Luftforurening i forhold til natur er omtalt under afsnit 8.5, Ammoniak. Gener i forhold til naboer omtales i de følgende afsnit.

9.1 Lugt

Ejendommen er omgivet af enkelte naboer. Tabel 8 viser afstanden til nærmeste byzone, samlede bebyggelse og enkelt bolig uden landbrugspligt. Tabellen er opdelt på de to stalde.

Tabel 8. Afstand til områder

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE
Eksisterende stald	Byzone	810,04 m	Nej	0
Eksisterende stald	Samlet bebyggelse	1440,12 m	Ja	0
Eksisterende stald	Enkeltbolig	403,76 m	Nej	0
Ny stald	Byzone	783,28 m	Nej	0
Ny stald	Samlet bebyggelse	1415,95 m	Ja	0
Ny stald	Enkelt bolig	431,36 m	Nej	0

Der vil være en lugtemission fra staldventilationen. Ansøgningssystemet har beregnet en teoretisk lugtemission fra staldbygningerne. Se tabel 9. Det fremgår af beregningen, at geneafstand for lugt overholdes til samtlige typer af bebyggelser.

Tabel 9. Oversigt over faktisk afstand og beregnet geneafstand

Områdetype	Faktiske afstande	Beregnet geneafstand
Byzone/sommerhusområde	781,33 m	520,74 m
Samlet bebyggelse	1415,18 m	385,45 m
Enkelt bolig	432,79 m	174,02 m

Der er ingen husdyrbrug over 75 DE i en radius af 300 meter omkring ejendommen.

Byzonen, i form af et erhvervsområde ligger øst for ejendommen. Det drejer sig om Blans Slakteri. Den samlede bebyggelse, Ullerup, er beliggende syd for ejendommen. Den nærmeste enkeltbeboelse (Aabenraavej 170) uden landbrugspligt er beliggende nordvest for ejendommen. Der ligger en ejendom (Aabenraavej 166) med landbrugspligt ca. 130 meter øst for ejendommen. Afstanden er målt fra den nærmeste eksisterende stald.

Der er i www.husdyrgodkendelse.dk beregnet en konsekvensradius på 568 m.

Miljømyndighedens vurdering

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger blandt andet af antallet af dyr, typen af husdyr og den geografiske placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtberegningen er foretaget med udgangspunkt i perioder med maksimal belægning i staldene. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Der har ikke tidligere været problemer med lugtgener fra ejendommen, og der forventes ikke lugtmæssige påvirkninger.

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (432,79 m) ligger udenfor den beregnede geneafstand på 174 meter. Det vurderes derfor, at husdyrbrugets lokalisering er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Der kan rent undtagelsesvist forekomme registrerbar, men ikke genegivende lugt fra landbruget uden for konsekvensområdet.

Da alle stalde har styret ventilation, stilles der desuden krav om, at færrest mulige ventilationsafkast i de enkelte staldsektioner må være i brug samtidig, så den højest mulige afkasthastighed opnås.

For at sikre omkringboende mod opståede gener, fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal husdyrbruget lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugt emissionen, således at lugten udenfor ejendommen bliver formindsket.

Konsekvensradius for lugt er beregnet til 568 meter i ansøgningen. Det betyder, at i en afstand af ca. 568 m fra staldene vil staldlugt kun undtagelsesvis kunne registreres. Den største lugtafgivelse er i sommerperioden, hvorfor det er denne beregning der lægges til grund for vurderingen. Der ligger nogle få ejendomme indenfor konsekvensområdet. Den beregnede konsekvensradius vil indgå som en parameter i vurderingen af, hvilke parter der skal høres i forbindelse med behandlingen af ansøgningen.

9.2 Lys

Der er ikke tændt lys i stalden om natten. Der er ingen lysplader i taget. Se også afsnit 7.4.

Miljømyndighedens vurdering:

Det vurderes, at forholdene omkring lys ikke vil være til gene for naboer eller andre. Det er derfor ikke relevant på nuværende tidspunkt at stille vilkår til lys.

9.2 Støj og vibrationer

Der vil forekomme støj i forbindelse med indblæsning af foder 1-2 gange per uge. Det varer ca. 30 minutter per levering. Der vil være levering af foder hveranden uge på hverdage. Der kan forekomme støj fra ventilationen hele året. Der er ingen korntørring i siloerne

Tiltag for at mindske støjgener:

Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet en automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.

Ansøger har ikke redegjort for vibrationer.

Miljømyndighedens vurdering:

Der vurderes ikke at være behov for specifikke vilkår for støjbegrænsning. Det skyldes at ejendommen ligger i rimelig afstand fra naboer.

Der fastsættes de generelle støjgrænser for virksomheden i overensstemmelse med vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra 1984. I tilfælde af, at det på et senere tidspunkt findes nødvendigt (fx pga. klager), at virksomheden dokumenterer, at støjvilkårene kan overholdes, stilles der vilkår om, at miljømyndigheden kan forlange en eftervisning af, at de fastsatte støjvilkår kan overholdes.

Ansøger har ikke redegjort for vibrationskilder. For at klarlægge eventuelle vibrationskilder stilles vilkår om at ansøger senest inden stalden tages i brug sender en redegørelse for vibrationskilder, deres påvirkning og hvilke tiltag der kan foranstalles for at mindske generne.

9.4 Støv

I forbindelse med indblæsning af foder kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderbord Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår om reduktion af støv. Støv kan for eksempel opstå ved veje. Det vurderes at der ikke er behov for at stille vilkår da der er kort afstand til offentlig asfalteret vej, og god afstand til naboer.

9.5 Transport

Alle transporter sker via Aabenraavej og fremgår af tabel 10 herunder. Der er ingen tæt bebyggelse på transportruten.

Tabel 10. Oversigt over transporter

Type	Nudrift	Ansøgt drift
1. Levende dyr til ejendommen	1	1
2. Levende dyr fra ejendommen	1	1
3. Æg og emballage leverance	120	120
4 32. Døde dyr	25	25
5. Foder	30	30
6. Brændstof	5	5
7. Husdyrgødning		
- Fra stald til gødningshus	52	52
- Fra gødningshus til mark, Fårhus (lastbil)	12	12
- Fra gødningshus til mark, Hornsevej (lastbil)	7	7
- Fra gødningshus til mark (traktor)	76	76
- Afsat til biogas med lastbil		40
8. Øvrige	20	20
Samlet antal transporter	349	389

Produktionen sker som alt ind – alt ud. Derfor sættes alle dyr ind ad en gang og ud på en gang.

Når der hentes æg, leveres der samtidig ny emballage. Det sker cirka hver tredje dag. Det sker som udgangspunkt i hverdagene; men kan forekomme på helligdage.

Der er levering af foder hver anden uge. Antallet af leverancer er uændret, da mængden per leverance er større. Leveringerne forekommer kun på hverdage. Der bliver afhentet døde dyr ca. en gang om ugen. Der er ca. 20 leveringer af handelsgødning, kemi, driftsmidler m.v. årligt.

Der afsættes gødning til biogasanlæg. Transporten sker løbende hen over året. Der afsættes husdyrgødning fra 238 DE, svarende til ca. 990 tons om året. Transporten sker med lastbil á 25 tons, svarende til ca. 40 læs årligt.

Der vil forekomme øget transport i sæsonen for udbringning af husdyrgødning. De vil hovedsageligt forekomme i hverdagene. Husdyrgødningen til harmoniarealerne beliggende ved Fårhus og til aftale arealer bliver transporteret i lastbil i træk á 25 tons. Derudover vil der være ca. 76 traktor træk á 8-12 tons.

Stigningen i antallet af transporter er sammenlignet med udvidelsen af dyreholdet, forholdsvis lille, da flere af transporterne kører med større læs men uændret antal.

Til- og frakørsel vil foregå fra offentlig vej Aabenraavej. Generne for omkringboende er primært når trafikken nedbremses og ved kørsel forbi nabobeboelser.

Gylleudbringningen foregår altid af bestemte ruter, se bilag 6.

Der er lang transportvej til arealerne ved Hornsevej 9-13 (ca. 40 km) og Frydendalvej 47 (ca. 35 km) i Aabenraa Kommune. Transporten sker primært på større landeveje. Transporten ved ejendommen sker i et område med enkelt beboelser.

Miljømyndighedens vurdering

Der er tidligere stillet vilkår om at transport af husdyrgødning skal ske i lukkede lastbiler. Se afsnit 8.4.

Myndigheden vurderer, at kørsel som ovenfor beskrevet ikke vil medføre gener for omboende. Der er stillet vilkår om transport over længere afstande. Transporter sker på større veje udenfor større grupper af bebyggelser. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at der ikke er behov for yderligere vilkår.

9.6 Skadedyr

Der sker en generel bekæmpelse af skadedyr på ejendommen. Der er ingen fluegener fra driftsbygningerne. Der vil ikke forekomme markstakke i ansøgt drift. Der kan opstå fluegener fra det kommende gødningshus. Dette forebygges ved at vælge en meget hensigtsmæssig placering, og minimere lysindfaldet i gødningshuset.

Der sker en intensiv bekæmpelse af rotter på ejendommen. Det sker i samarbejde med godkendt firma som led i en egenkontrol ordning efter HACCP.

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre hensynet til omkringliggende nabobeboelser stilles der vilkår om, at fluer i staldene og gødningshuset bekæmpes i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. Det vurderes, at bekæmpelsen af rotter er dækkende.

9.7 Vand (overfladevand og spildevand)

Der bruges ca. 1.720 m³ vand til drikkevand før udvidelsen. Efter udvidelsen bruges ca. 4.900 m³. Der opretholdes et højt niveau af God Landmands Praksis. Derved sikres at utætheder ved drikkenipler minimeres, hvilket er den største kilde til vandspild. Der bruges ca. 40 m³ vand til rengøring af staldene. Der bruges ca. 20 m³ til vask af maskiner.

Rengøringsvandet fra staldene ledes til samlebeholder, og udbringes på harmoniarealet. Der er septiktank på ejendommen. Det sanitære spildevand fra driftsbygningerne ledes til septiktank. Vandet fra gårdspladsen og tagvand fra stuehuset afledes til dræn og grøft. Vask af sprøjte sker i marken eller på græsbevokset areal. Vask af øvrige maskiner sker på 50 m² vaskeplads på østsiden af laden, hvorfra der er afløb til dræn.

Beregninger af samlede tagfladeareal viser, at der er 3.925 m² i nudrift og 5070 m² i ansøgt drift. Ansøger har indsendt en udfyldt ansøgning om tilladelse til udledning af overfladevand. Ansøgningen bliver behandlet af Vand og Jord afdelingen, som meddeler spildevandsudledningstilladelse.

Se afsnit 7.6. for yderligere beskrivelse af vandforbruget.

Sprøjteudstyr

Der benyttes bekæmpelsesmidler i forbindelse med driften af landbrugsarealerne. Bekæmpelsesmidlerne opbevares i aflåst skab i maskinhuset, i et rum uden afløb. Der anvendes en 3000 l buffertank til at fylde marksprøjten med. Marksprøjte vaskes i marken, eller på arealer med græsbevoksning.

Miljømyndighedens vurdering

Vandet fra vaskepladsen bliver ledet til dræn. Det medfører en forøget risiko for forurening med næringsstoffer fra gødningsrester m.m. Derfor stiller Sønderborg Kommune vilkår om, at vaskevandet skal ledes til en opsamlingsbeholder og derfra udbringes på udbringningsarealerne.

Der sker en forøgelse i den samlede tagflade på 1145 m². For at undgå øget tilførsel af miljøfremmede stoffer fra overfladevand, herunder også rengøringsvand til vandmiljøet,

stilles der vilkår til, at der indhentes udledningstilladelse fra Sønderborg Kommune. Udledningstilladelsen meddeles af Sønderborg kommunes afdeling for Vand og Jord.

Sønderborg kommune vurderer, at udledningen af næringsstoffer i drænvandet, ikke vil skade miljøet, når vilkårene i udledningstilladelsen er overholdt. Vilkårene er nærmere beskrevet i udledningstilladelsen. Udledningstilladelsen er en forudsætning for opførelse af den nye stald og gødningshus.

Der stilles vilkår om at bekæmpelsesmidler kun må opbevares i den oprindelige emballage.

Da marksprøjtjen fyldes med vand fra en buffertank stilles der ikke vilkår herom.

For at mindske risikoen for forurening stilles også vilkår om at udvendig vask af sprøjtemaskiner skal ske på vaskepladsen, samt at indvendig vask skal ske på det netop sprøjtede areal.

9.8 Tankanlæg

Tanken til diesel rummer 2500 liter og står i laden. Tanken er fra 2002, og står på fast gulv uden afløb.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at olietanke på et husdyrbrug, der godkendes efter Husdyrloven § 12, er omfattet af Olietankbekendtgørelsen.

Der er stillet vilkår, som supplement til kravene i Olietankbekendtgørelsen om, at håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand, samt at tankning af diesel skal ske på en plads/sted med fast og tæt bund, enten med afløb med olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Hvis der senere skal etableres nye olietanke på ejendommen, skal disse anmeldes jf. Olietankbekendtgørelsen inden opstilling, og kommunen skal foretage en vurdering af, hvorvidt det udløser miljøgodkendelse.

10. Affald

DAKA afhenter døde dyr ca. en gang om ugen året rundt. Døde dyr bliver opbevaret i containere ved stalden indtil afhentningen. Se bilag 1.

Der er opstillet container til fast affald. De indgår i en aftale med kommunal affaldsordning. Ejendommen har anmeldt en mængde affald til kommunen. Se tabel 9 herunder.

Tabel 9. Affaldsmængde

Affaldstype	EAK-kode	ISAG kode	Mæng-de pr. år	Opbeva-Ringssted	Transpor-tører	Bortskaffes til
Spildolie	13.02.08	06.01	0-100 l	Maskinhus	Ejer	Container-Plads
Olie og brændstof-filtre	16.01.07	06.05	0-5 kg	Maskinhus	Ejer	Container-plads
Rester af pesticider	20.01.19	05.12	0-5 kg	Kemikalie-lagerrum	Ejer	Container-plads
Spraydåser	15.01.10	23.00	0-10 stk	Maskinhus	Ejer	Container-plads
Medicinrester	18.02.08	05.13	0-2 kg	Forrum i	Ejer	Containerpla

				særlig beholder		ds
Kanyler	18.02.02	66.00	0,5 kg	Forrum i særlig beholder	Ejer	Containerplads
Tom emballage pap/papir	15.01.01	50.00	50 kg	Kælder under stuehus	Ejer	Containerplads
Tom emballage plast	15.01.02	50.00	50 kg	-	Ejer	Containerplads
Lysstofrør og elsparepærer	20.01.21	79.00	0-25 stk	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Overdækningsplast og tomme sække af plast	15.01.02	52.00	25 stk.	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Jern og metal	02.01.10	56.20	0-100 kg	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Diverse brændbart	Afhængig af indhold	19.00	5-57 kg	Container	Kommunal	Forbrænding
Pap	15.01.01	50.00	0-50 kg	Container	Kommunal ordning	Containerplads
Papir	15.01.01	50.00	0-50 kg	Container	Do.	Containerplads
Tomme medicinglas	15.01.07	51.00	0-2 kg	Beholder	Ejer	Containerplads
Paller	15.01.03	62.00	10	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Asbestplader	17.06.05	75.00	0-50 kg	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Døde dyr	02.01.02	66.00	180 stk.	Udenfor i lukket container	Daka	Daka

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes at da de døde dyr opsamles i lukket beholder og vejer få kg, er risikoen for at der kan ske forurening i forbindelse med opbevaring og bortskaffelse af de døde dyr minimal. Det stilles derfor ikke vilkår til håndtering af animalsk affald.

For at sikre mod forurening stilles vilkår til opbevaring af farligt affald på ejendommen. Opbevaringen skal følge Sønderborg Kommunes regulativ for området.

Virksomheden skal desuden være opmærksom på, at alt affald skal opbevares, transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser herom. Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Regulativ og forskrift for farligt erhvervsaffald*
- *Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune*
- *Regulativ for husholdningsaffald i Sønderborg Kommune*
- *Regulativ og forskrift for klinisk risikoaffald og andet farligt affald fra sundhedssektoren*

I henhold til regulativerne gælder det, at medicinrester (inklusive vaccinerester og brugte kanyler) skal afleveres på apoteket. Tømt emballage kan bortskaffes med dagrenovationen. Ligeledes kan tømte og rengjort (skyllet) pesticidemballage bortskaffes med dagrenovationen, mens emballage med pesticidrester skal afleveres som farligt affald – fx på

en af ASA's containerpladser. Alternativt kan tømte emballager fra såvel medicin som pesticider afleveres på containerpladsen som erhvervsaffald.

Virksomheden er ifølge affaldsbekendtgørelsen desuden forpligtet til at føre et affaldsregister over virksomhedens affaldsproduktion.

11. Driftsforstyrrelser eller uheld

Ansøger anfører i ansøgningen "at der er tale om en produktion med en meget begrænset risiko for uheld, der kan medføre konsekvenser for miljøet. Der anvendes et gødningssystem uden gylle. Det reducerer risikoen for uheld både under transport og håndtering internt på ejendommen". Ansøger har ikke beskrevet eller medsendt en beredskabsplan.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

Der er tale om en produktion, med en MEGET begrænset risiko for uheld, der kan medføre konsekvenser for miljøet. Da der er tale om fastgødning fra produktionen, er der ingen fare for afstrømning.

Minimering af risiko for uheld

Der anvendes et staldsystem uden gylle men med fastgødning. Dette minimerer risikoen for uheld, både ved transport og håndtering af gødningen internt på bedriften.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Ved brug af fastgødning minimeres generne og en evt. forurening af nær- og vandmiljø, da den faste gødningen, i modsætning til gylle, ikke løber bort. Efter transport vil evt. spild blive opsamlet".

Miljømyndighedens vurdering

Miljømyndigheden vurderer, at der er følgende risici for forurening:

- Håndtering af kemikalier
- Olietanke
- Påfyldning af diesel
- Uheld med transport af husdyrgødning, herunder overlæs som kan medføre spild på transportveje

Det vurderes, at der kan være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af olie og bekæmpelsesmidler. Det er derfor vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. For at sikre det, stilles det som vilkår. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71).

Der er stillet vilkår om håndtering af kemikalier, olietanke og påfyldning af diesel i tidligere afsnit.

For at mindske risikoen for uheld som følge af spildt husdyrgødning, stilles vilkår om at et eventuelt spild skal fjernes.

Der er ikke udarbejdet en beredskabsplan i forbindelse med ansøgningen om godkendelse. Der stilles derfor vilkår om, at der skal udarbejdes og indsendes en beredskabsplan til Sønderborg Kommune senest en måned efter ibrugtagning af den nye stald. Beredskabsplanen skal være udformet på et sprog, som de ansatte forstår, og den skal være

kendt af virksomhedens ansatte. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og opdateres efter behov.

12. Renere teknologi og bedst tilgængelige teknik, BAT

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Der er BAT for følgende områder:

- Foder afsnit 7.3
- Staldindretning afsnit 7.2
- Forbrug af vand og energi afsnit 7.5 og 7.6
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning afsnit 8.3
- Udbringning af husdyrgødning afsnit 8.4
- Management (ledelses- og kontrolfunktioner) behandles herunder.

BAT for Management behandles herunder. De fem øvrige BAT områder er behandlet i de relevante afsnit i godkendelsen.

BAT for Management

Det er BAT at udføre alle følgende punkter:

- Identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale
- Føre journal over vandforbrug
- Føre journal over energiforbrug
- Føre journal over mængde af husdyrfoder
- Føre journal over opstået spild
- Føre journal over spredning af uorganisk gødning på markerne*)
- Føre journal over spredning af husdyrgødning på markerne*)
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild
- Planlægge gødning af markerne korrekt*)

*) – BAT - krav anses for opfyldt ved reglerne i §§ 21- 22 i Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

Ansøger oplyser følgende:

Personalet bliver oplært i pasning af fjerkræ. Ejer eller uddannet personale vil stå for det daglige tilsyn. Der benyttes en staldtavle og logbog til daglig kontrol med: foderforbrug, vandforbrug, kølerumstemperatur, dødelighed og ægproduktion. Der noteres også uregelmæssigheder i forhold til driften; eksempelvis strømsvigt, kølerumssvigt m.m. Dato for rengøring ved holdskifte bliver også noteret. Anlæggets drift kontrolleres ugentlig, når produktionsdata bliver opgjort. Bygningerne bliver tjekket udvendigt og indvendigt, sammen med anlægget og inventaret i forbindelse med holdskifte.

Bedriften anvender et HACCP egenkontrolprogram specielt tilrettet konsumægsproduktion.

Der bliver årligt udarbejdet gødnings- og sædskifteplaner/regnskaber.
Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til Management. Der er stillet en række vilkår i de øvrige BAT-afsnit: der skal bl.a. registreres vand-, el- og foderforbrug. Eventuelle spild skal registreres. Der skal føres en driftsjournal for ventilationen.

Der stilles vilkår om, at de ansatte sendes på relevante kurser i arbejdstiden, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere. Dokumentation for deltagelse skal opbevares og fremvises ved tilsyn.

Der stilles desuden vilkår om, at aktiviteterne på ejendommen skal planlægges optimalt, så der tages mest muligt hensyn til omgivelserne.

Kommunen vurderer, at ansøger lever op til BAT for Management, når de enkelte vilkår efterleves.

Sønderborg Kommune vurderer samlet set, med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er stillet i miljøgodkendelsen i relation til BAT.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere indførelse af bedst tilgængelig teknologi.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er overholdt.

13. Egenkontrol

Ansøger har stillet følgende forslag til egenkontrol:

- fast procedure for vedligeholdelse og eftersyn af produktionsapparatet og rensningsforanstaltninger
- fast procedure for vedligeholdelse og kontrol af gene- og forureningsforanstaltninger.

Der benyttes en staldtavle og logbog i tilknytning til produktionen. Der bliver noteret uregelmæssigheder i forhold til driften, eks. strømsvigt, kølerumssvigt m.m. af hensyn til sikkerheden.

Der bliver dagligt noteret produktionsresultater, antal æg, vandforbrug, kølerumstemperatur. Bedriften anvender et HACCP egenkontrolprogram specielt tilrettet konsumægsproduktion.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har redegjort for mulig egenkontrol. Det vurderes, at de vilkår, der er stillet i de foregående afsnit er tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke opstår væsentlig påvirkning fra husdyrbruget.

14. Virksomhedens ophør

Da den ansøgte drift skal godkendes efter § 12 i Husdyrloven, har ansøger givet følgende oplysninger om foranstaltninger i forbindelse med produktionens ophør:

Ved ophør af driften vil staldene og gødningslagrene blive tømt for dyr og husdyrgødning. Gødning og foderrester vil blive fjernet, og vil blive tilført harmoniareal. Stalde vil blive rengjort og desinficeret. Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil straks blive meddelt til tilsynsmyndigheden

Miljømyndighedens vurdering

Tiltagene beskrevet under virksomhedens ophør betragtes som forudsætninger for godkendelsen. Det vurderes derfor, at der ikke er brug for supplerende vilkår i forbindelse med virksomhedens ophør.

15. Alternativer

A1: Etablering af produktion på anden ejendom.

Ansøger ejer ejendommen på Frydendalsvej 47. Her kan der alternativt oprettes en produktion, men her er der en afstand på ca. 50 km imellem ejendommene, hvilket giver en uhensigtsmæssig transport og følgende tidsforbrug. Produktionen på denne ejendom skulle følgelig så være så stor at der kunne ansættes en driftsleder udelukkende til denne produktion. Det vurderes at etablering på denne ejendom er uhensigtsmæssig i forhold til det ansøgte projekt, hvor eksisterende mandskab og materiel kan udnyttes optimalt.

A2: Etablering af alternativ fjerkræproduktion på eksisterende ejendom.

Alternativt kunne de eksisterende stalde have været anvendt til skrabeægproduktion. Produktionsstørrelsen ville have været ca. 6.300 høner om året (ca. 38 DE). Den samlede emission fra anlægget ved denne produktion er 6.939 kg N/år. Ammoniakemissionen fra det samlede anlæg ville stige med 2528 kg N/år. Men denne produktionsform har en væsentlig større miljøbelastning pr DE end den ansøgte produktion.

I modsætning til det ansøgte projekt, hvor staldsystemet er BAT, kunne der ikke etableres et tilsvarende effektivt BAT-staldsystem til skrabeægshøns i det eksisterende staldanlæg.

o-Alternativ:

Alternativt til den ansøgte udvidelse af produktionen, er en forsættelse af den eksisterende produktion.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelse af dyreholdet er langt mindre end alternativ A2. Det er også kommunens vurdering, at alternativ A1 vil medføre uhensigtsmæssigt mange transporter og dermed udledning af blandt andet CO₂. Sønderborg Kommune vurderer derfor at det ansøgte projekt er det miljømæssigt bedste alternativ. Se afsnit 8.3 om ammoniak.

16. Beskrivelse og vurdering af arealer

I forbindelse med vurderingen af arealerne, er arealanvendelsens påvirkning på grundvandsressourcerne, vandmiljøet og natur vurderet. Arealer i forbindelse med produktionsanlægget er beskrevet og vurderet i de foregående afsnit.

Det vurderes i det følgende, om der er problemstillinger i forhold til harmonikravet og de planmæssige forhold omkring ejendommen. Arealanvendelsens påvirkning af grundvandsressourcerne, vandmiljøet og beskyttet natur i forhold til fosfor, nitrat og ammoniak bliver også vurderet. Beskyttet natur indebærer naturarealer beskyttet af § 7 i Husdyrloven, § 3 i Naturbeskyttelsesloven, Natura 2000 områder og arter, som er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV (bilag IV arter) samt aktuelle artsfredninger. Arealanvendelsens påvirkning af kulturelementer i landskabet, som f.eks. beskyttede jord- og stendiger og fortidsminder samt andre aktuelle fredninger bliver også vurderet.

Ændringer i husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer skal anmeldes til kommunen og have kommunens accept, før ændringen kan finde sted jf. § 15-16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Anmeldelsen skal ske før planårets begyndelse den 1. august. Kommunen vurderer om de aktuelle ændringer af udbringningsarealer kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

På grund af en mindre teknikalitet, er kortbilagene 2, 4, 5, 8 og 9 ikke påført mark nr. Marknumrene fremgår af kortbilag nr. 7.

16.1 Udbringningsarealerne

Ejendommen råder over et mindre areal, som ikke benyttes som udspretningsarealer. Det drejer sig om mark 8-2. Arealet tilføres ikke nitrat og fosfor fra bedriften, og indgår ikke i beregningerne. Se oversigt over udbringningsarealer i Sønderborg Kommune i bilag 7 og bilag 8.

Fordelingen af udbringningsarealerne fremgår af tabellen herunder.

Tablet 10. Fordeling af udbringningsarealer

	Areal
Rehloff I/S eget udbringningsareal (ejet og forpagtet)	188,69 ha
Aftaler om overførsel af husdyrgødning	112,19 ha
Udbringningsareal total	300,88 ha

Der modtages og udsprede gødning fra Aabenraavej 167 svarende til 175 DE. Al gødning er fast gødning.

16.2 Arealer i Aabenraa Kommune

Flere af de ansøgte arealer er beliggende i Aabenraa Kommune. Det gælder følgende ejede eller forpagtede arealer: 5-0, 21-0, 22-0, 22-1, 23-0, 23-1, 24-0 samt aftale arealerne: aftale 1, aftale 2, aftale 3 og aftale 4.

Sønderborg Kommune har sendt forespørgsel om arealerne til Aabenraa Kommune. Høringssvaret fremgår herunder. Arealerne i Aabenraa Kommune vil ikke blive behandlet yderligere i denne godkendelse.

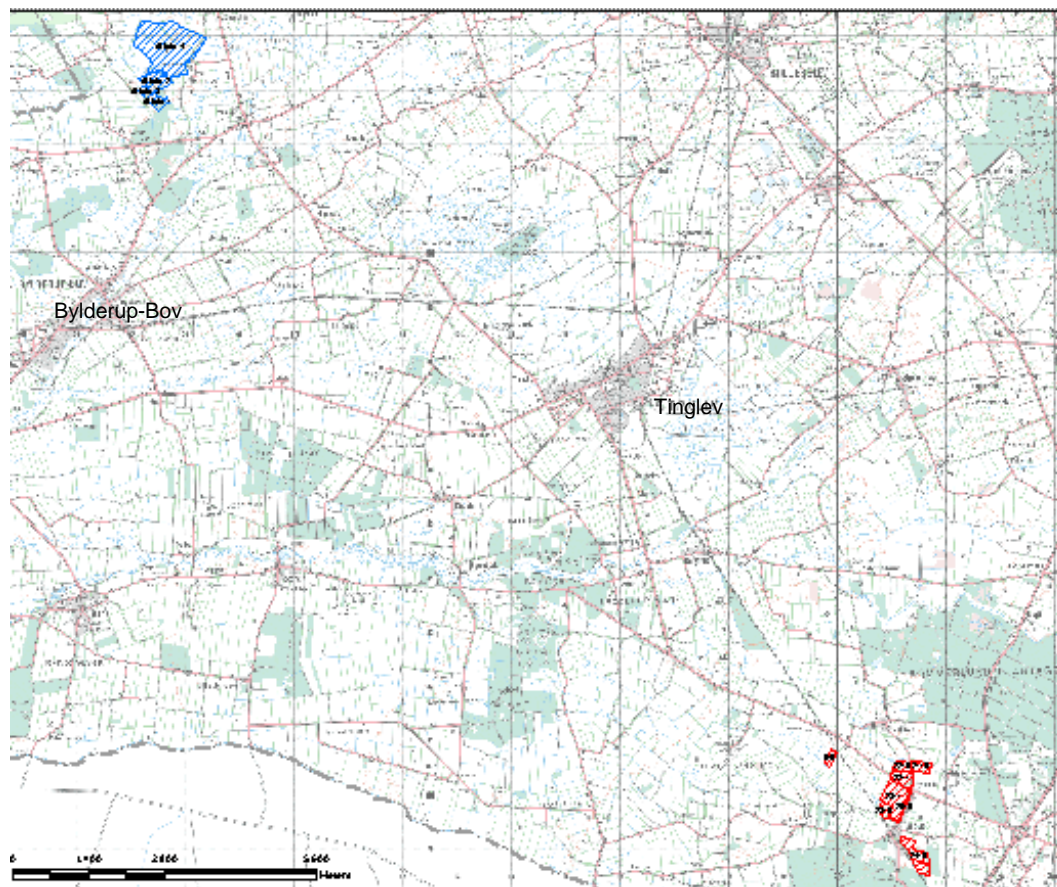
” Bemærkninger til § 21 – Aabenraavej 168

Vedrørende Aabenraavej 168, Sønderborg.

Aabenraa Kommune er af Sønderborg Kommune blevet bedt om at vurdere, om der skal stilles vilkår til arealer beliggende i Aabenraa Kommune, som indgår i

udbringningsarealerne for Aabenraavej 168. Aabenraavej 168 har ansøgt Sønderborg Kommune om godkendelse til at udvide holdet af årshøner fra 128,89 DE til 367,22 DE.

Aabenraa Kommune har følgende bemærkninger til de marker, der er beliggende i Aabenraa Kommune, jf. nedenstående kort:

Kort over udbringningsarealer beliggende i Aabenraa Kommune.

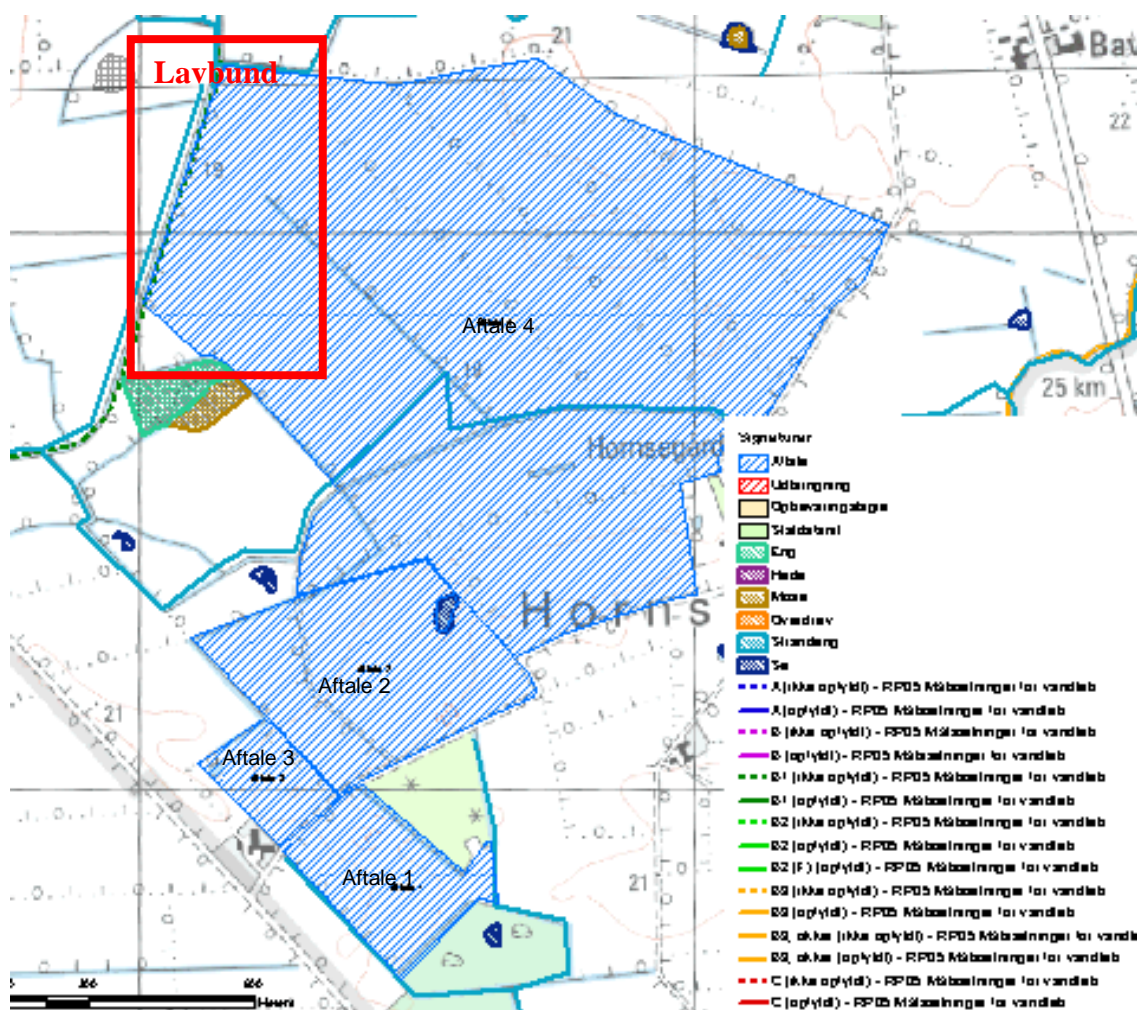
Arealerne ligger grupperet i to områder og behandles i det efterfølgende områdevis.

Delområde 1 (aftalearealer):

Den ene gruppe ligger umiddelbart nord nordøst fro Bylderup-Bov.

Som det fremgår af detailkortet nedenfor, støder der et naturområde (mose og eng) beskyttet efter §3 i lov om Naturbeskyttelse op til marken Aftale 4. Mosen og engen vurderes efter besigtigelse at have en moderat til ringe naturkvalitet, idet områderne er fuldstændig udtørrede og stærkt tilvoksede i Lyse-siv og andre høje, næringskrævende græsser og stauder. Der findes en sø med ringe naturtilstand, der er tilsvarende beskyttet på marken Aftale 2. Der holdes 2 m udyrket bræmme om søen.

Der findes et §3-beskyttet vandløb uden krav om 2-meter bræmme tværs over mark 4 og et beskyttet vandløb med bræmmekrav og målsætning om at opnå en vandkvalitet svarende til gyde- og opvækstområde for laksefisk (B1) umiddelbart nord og nordvest for mark Aftale 4. Målsætningen er ikke opfyldt på strækningen.

Kort over udpegningerne på arealerne nord nordøst for Bylderup-Bov.

Der er ikke observeret nogen padder, flagermus eller andre arter, der er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV (liste over arter, der er under streng international beskyttelse), om end det ikke kan udelukkes, at de findes på eller i nærheden af arealerne.

Intet af ovenstående giver anledning til at stille krav om at få arealerne godkendt efter §16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Arealerne ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser. Området er ikke nitratfølsomt indvindingsopland. Området har ingen fosforklasse. Det nordvestlige hjørne af mark Aftale 4 er lavbundsareal og udpeget som Særlig Følsomt Landbrugsområde (SFL) og VandMiljøPlan II (VMP II)-område. Udpegningen udløser i denne forbindelse ingen vilkår. Lavbundsarealet har ingen okkerklasse, og jordbundstypen er grovsandet jord (JB 1).

Ingen af arealerne indeholder skrånende partier og deraf følgende øget risiko for afstrømning af næringsstoffer.

Aftalearealerne i delområde 1 ligger i opland til Natura 2000-området Vadehavet. Det fremgår af husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne. Kommunen kan kun i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau.

Aabenraa Kommune finder ikke, at der er sådanne særlige forhold i den konkrete sag, som kan begrunde en fravigelse fra det generelle beskyttelsesniveau vedr. nitrat/kvælstof og fosfor til overfladevand, fordi udbringningsarealerne ikke hælder ned mod søer, vandløb eller tilsvarende, på de strækninger, der grænser direkte til overfladevand og dermed kan resultere i næringsstoffer, der transporteres direkte til Natura 2000-området. Endvidere beskyttes overfladevand mod afstrømning af næringsstoffer med udyrkede bræmmer.

Aabenraa Kommune skal bemærke, at der jf. miljømålsloven skal laves indsats- og handleplaner for overfladevand, grundvand og Natura 2000 områder. Ved gennemførelse af den nødvendige indsats skal det sikres, at der opstår god natur- og miljøtilstand. Kommunen afventer pt. statens indsatsplaner (som angiver hvilken indsats der er nødvendig for at opnå god tilstand). Udkast til indsatsplaner forventes at blive udsendt i løbet af 2009, og indsatsplanerne vedtages endeligt december 2009. Kommunen skal lave handleplaner (som angiver hvad der skal ske af naturgenopretning o. a.) i 2010. Når udkast til planer og endelige planer foreligger, skal kommunen inddrage disse i vurderinger af konsekvenser af produktionsudvidelser på husdyrbrug.

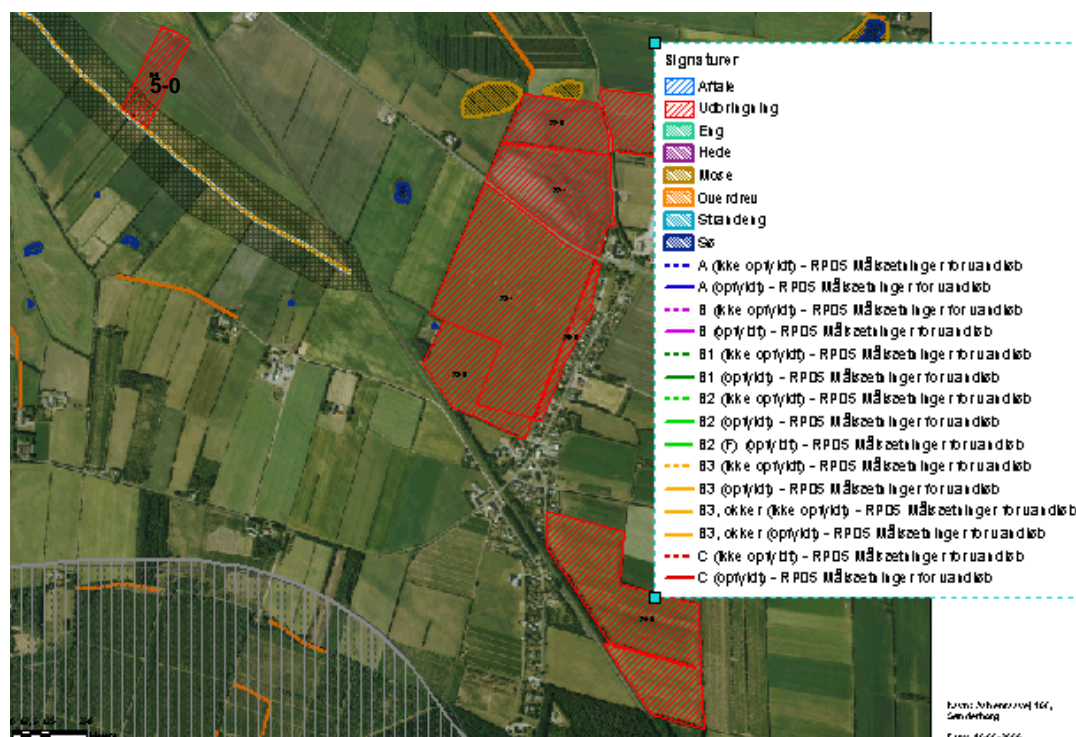
Konklusion, delområde 1:

Aabenraa Kommune finder det på baggrund af ovenstående ikke relevant at stille krav om en § 16-godkendelse af aftalearealerne.

Delområde 2:

Den anden gruppe ligger mellem Bommerlund Plantage og Frøslev Plantage hhv. nord og syd for Fårhus (se kort ovenfor).

Jf. detailkortet nedenfor findes der nord for arealerne et § 3-naturområde (mose). Eftersom terrænet skråner svagt ned mod mosen, der er en næringsstoffølsom naturtype, stiller Aabenraa Kommune vilkår om, at mosen beskyttes mod direkte tilførsel af næringsstoffer med en minimum 2 m bred udyrket bræmme.

Kort over udpegningerne på arealerne ved Fårhus, Padborg.

Der er ikke på udbringningsarealerne observeret nogen padder, flagermus eller andre arter, der er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV (liste over arter, der er under streng international beskyttelse), om end det ikke kan udelukkes, at de findes i området. Af ovennævnte grund, og eftersom der ikke findes naturområder på dyrkningsarealerne, stilles der ikke yderligere vilkår i denne forbindelse.

Arealerne ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser. Området er ikke nitratfølsomt indvindingsopland, eller inden for fosfor-, nitrat- eller okkerklasse. Markerne syd for Fårhus ligger i opland til Fårhus og Bov vandværker. Jordbundstypen er grovsandet jord (JB 1), bortset fra mark 5-0, der er humusjord (JB 7). Eftersom der ikke findes nogen indsatsplan for området eller andet, der stiller skærpede krav, anser Aabenraa Kommune det almindelige beskyttelsesniveau for at være tilstrækkeligt (jf bemærkninger om indsatsplan m.v. under delområde 1).

Markerne i delområde 2 ligger ligesom delområde 1 i opland til Natura 2000-området Vadehavet, se bemærkningerne herfor.

Konklusion, delområde 2:

Da arealerne ligger udenfor N og P klasse, er kravene til N og P overholdt ved harmonikravene. Det tilstødende naturområde beskyttes gennem vilkår om 2 m dyrkningsfri bræmme.

Der stilles ingen yderligere vilkår til udvaskning af nitrat og fosfor til overfladevand.

Krav og vilkår for begge delområder:

Der stilles vilkår om minimum 2 m dyrkningsfri bræmme mellem det nordligst beliggende udspretningsareal ved Fårhus og den tilstødende mose. De to meter måles fra randen af mosen.

Herudover stilles ingen vilkår eller krav m.h.t. Aabenraavej 168's udbringningsarealer i Aabenraa Kommune".

16.3 Lokalisering og planmæssige forhold

Ejendommen ligger cirka 1,3 km nordvest for Ullerup. De ejede og en del af de forpagtede udbringningsarealer ligger samlede omkring ejendommen i en radius på 2 km. Resten af de forpagtede arealer er beliggende i Aabenraa Kommune. Se bilag 8.

Zonestatus: Alle arealerne er beliggende i landzone.

Lokalplan: Der er ikke lokalplan for områderne.

Kommuneplan: Arealerne er beliggende i landområde.

Der er ingen udbringningsarealer beliggende direkte op til byzone. Se bilag 2.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune stiller ingen vilkår til arealerne som vedrører planmæssige forhold. Det vurderes, at de generelle regler i forbindelse med udbringning op til byzone er tilstrækkelige.

16.4 Harmoniareal

Ifølge den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse må der højst udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 1,4 DE pr. ha pr. planperiode for fjerkræ.

Udvidelsen svarende til 238,3 DE bliver afsat til biogasanlæg i Tyskland.

Der bliver udspreddt 175 DE fra Aabenraavej 167 og 128,9 DE (367,2 – 238,8 DE) fra Aabenraavej 168 i ansøgt drift. De 303,9 DE skal udspreddes på arealer, der kan modtage 1,4 DE per ha per planperiode. Det vil sige 217,1 ha (303,9 DE /1,4 DE per ha).

Det nødvendige udbringningsareal/harmoniareal for den eksisterende produktion er derfor på 217,07 ha (303,9 DE/1,4 DE pr. ha). Der er 300,79 ha til rådighed for ejendommen.

Miljømyndighedens vurdering

Da husdyrbrugets samlede udbringningsarealer er mindre end det mindst tilladte jf. *Bek. om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* vurderer miljømyndigheden, at harmonikravet ikke er opfyldt. En stor del af husdyrgødningen bliver imidlertid afsat til biogasanlæg i Tyskland. Afsætningen sker efter regler fastlagt af Plantedirektoratet, som er myndighed på området. Sønderborg Kommune stiller derfor ikke vilkår til harmoniarealet.

Sønderborg Kommune vurderer, at da der ikke er anmeldt alternative arealer til udbringning af husdyrgødning fra 238,8 DE, og da der er en risiko for at aftalen om afsætning af gødning til biogasanlægget ophører, at ansøger kan komme i en situation, hvor der mangler udbringningsarealer svarende til 238,8 DE. Sønderborg Kommune stiller derfor vilkår om at aftalen som minimum skal dække to kalenderår. Dokumentation herfor skal indsendes til kommunen, straks efter aftalen er indgået. Ligesom kommunen skal have tilsendt en kopi ved fornyelse af aftalen.

Hvis der på et tidspunkt ikke er tilstrækkeligt udbringningsareal til rådighed, skal dyreholdet derfor mindskes, så de gældende harmonikrav kan overholdes. Alternativt skal ansøger søge om godkendelse af arealer efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

16.5 Beregninger for arealerne - fosfor

Ingen af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse, men mark 6-2 og 12-0 ligger op til et lavbundsareal omfattet af okkerklasse 1. Dette lavbundsareal afvander ikke til Natura 2000 vandområde. Se bilag 5.

Fosforberegningen i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at ejede og forpagtede arealer tilføres 35,7 kg P/ha/år. De fraføres 24,2 kg P/ha/år. Dermed giver driften af disse arealer et samlet P overskud på 11,5 kg /år/ha.

Udbringningsarealerne er ikke beliggende i opland til Natura-2000-områder, der er overbelastede med fosfor. Der er ikke arealer med hældning over 12 grader mod vandområder, hvor der kan være risiko for overfladeafstrømning. Der er registreret en hældning mellem 6 og 12 grader på markerne 5-1 og 6-2 og 12-0. Den største andel af skrånende terræn er på mark 12-0.

Miljømyndighedens vurdering

Af Bilag 1 i Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug fremgår det, at der kun stilles krav til fosforoverskud ved lavbundsarealer omfattet af okkerklasse 1, hvis udbringningsarealerne ligger i opland til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor.

Det vurderes, at arealanvendelsen ikke giver anledning til en væsentlig påvirkning med fosfor, som ligger ud over de krav, som er anført i gældende lovgivning. Der stilles derfor ikke vilkår.

16.6 Beregninger for arealerne - nitrat (Overfladevand)

Der udbringes 23.568 kg N (125 kg/ha) pr. planår på de ejede og forpagtede arealer. Der udbringes 4036,34 kg N (36 kg/ha) pr. planår på aftalearealer. Der afsættes 22.473 kg N til biogasanlægget.

Alle udbringningsarealer ligger uden for nitratklasse 1-3. Se bilag 8.

Det maksimalt tilladte husdyrtryk er 1,4 DE pr. ha pr. planperiode for fjerkræ. Det reelle husdyrtryk for ejede og forpagtede arealer er 1,38 DE/ha.

Beregning af udvaskning af N via Farm-N viser, at der ved maksimalt tilladt husdyrtryk udvaskes 58,30 kg N/ha. Da det reelle husdyrtryk er lidt mindre end det maksimale er udvaskningen beregnet til 58,20 kg N/ha. Udgangspunktet for disse beregninger er ejede og forpagtede arealer.

Miljømyndighedens vurdering

Alle udbringningsarealer ligger uden for nitratklasse 1-3. I lovgivningen medfører dette, at det generelle beskyttelsesniveau, som bestemmes af harmonikravet, regnes for at være tilstrækkeligt til at beskytte overfladevand mod påvirkning fra nitrat.

Da det reelle husdyrtryk er lidt mindre end det maksimalt tilladte, vurderes det, at beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat til overfladevand er overholdt. Der bliver derfor ikke stillet vilkår til nedbringelse af husdyrtrykket eller krav til efterafgrøder for at nedbringe påvirkningen af overfladevand med nitrat.

16.7 Beregninger for arealerne - nitrat (Grundvand)

Der udbringes 23.568 kg N (125 kg/ha) pr. planår på de ejede og forpagtede arealer. Der er ingen udbringningsarealer i Sønderborg Kommune, som ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Der anvendes samme sædskifte, som referencesædskiftet på alle arealer. Det drejer sig om sædskifterne S2 og S4.

En del af markerne omkring ejendommen ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Det gælder mark 1-0, 1-1, 2-0, 2-1, 7-0, 7-1 og 10-0. Mark 4-0 ligger delvist i område med særlige drikkevandsinteresser. Se bilag 9.

Miljømyndighedens vurdering

Følgende arealer ligger udenfor OSD og udenfor indvindingsoplande: 4-0, 5-0, 5-1, 6-1, 6-2, 11-, 12-0, 13-0, og 14-0.

Følgende arealer ligger indenfor OSD og indenfor indvindingsland til Avnbøl-Ullerup, Blans og Rønsdam vandværker: 1-0, 1-1, 2-1, 2-2, 10-0, 13-0, 7-0 og 7-1. Afstanden fra arealer i indvindingsoplande til nærmeste vandværksboring er ca. 2 km og lertykkelsen mere end 30 m. Se bilag 10. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at der er ikke behov for særlige vilkår om nitratreduktion.

Der vil blive udarbejdet indsatsplaner i dette område efter 2013, da statens kortlægning først lige er påbegyndt.

16.8 Beskyttet natur

Ingen udspretningsarealer indeholder natur, som er beskyttet i henhold til § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der er ca. 3,3 km fra mark 7-1 til en hede/overdrev beliggende ved Adsbøl. Det er den nærmeste naturtype, der er beskyttet i henhold til § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Ingen af udspretningsarealerne afvander til

naturområder, der er beskyttede i henhold til § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ingen af udspretningsarealerne er natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, men flere af arealerne grænser op til natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Beskyttelsen betyder, at man ikke må foretage ændringer eller indgreb, der kan forringe de beskyttede områders tilstand.

§ 3 arealer i forbindelse med egne eller forpagtede arealer:

Mark 6-2 og 12-0 grænser begge op til hver sin § 3 beskyttede eng. Se bilag 4. En udregning viser, at mark 6-2 skrånede ca. seks grader mod engen. Mark 12-0 skrånede mere end tolv grader mod engen. Der er et levende hegn mellem marken og engen.

Mark 5-1 og 12-0 grænser op til en beskyttet mose. Terrænet skrånede mindre end seks grader ned mod mosen.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at § 7 heden/overdrevet beliggende ved Adsbøl, ligger i så stor afstand fra udbringningsarealerne, at heden/overdrevet ikke påvirkes væsentligt med ammoniak. Der stilles derfor ikke vilkår.

Sønderborg Kommune vurderer, at da engen ved mark 6-2 ikke er særlig følsom for påvirkning af næringsstoffer stilles der ikke vilkår, selvom terrænet skrånede mere end tolv grader ned mod engen. Der stilles ikke vilkår til engen ved mark 12-0, da der er et levende hegn mellem marken og engen. Det må forventes at vegetationen i det levende hegn omsætter eventuelle næringsstoffer. Det vurderes derfor, at der ikke er risiko for overfladeafstrømning af nitrat.

To marker grænser op til en § 3 beskyttet mose. Der er dog en terrænhældning under tolv grader. Det vurderes derfor at der ikke er risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer. Der stilles derfor ikke vilkår.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er beskyttede sten- og jorddiger langs markerne 13-0 og 14-0. Se bilag 4. De beskyttede sten- og jorddiger er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven § 29 a. Det betyder, at de ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Sønderborg Kommune.

Miljømyndighedens vurdering

Der er ikke beskyttede sten og jorddiger på de arealer, der er ejede eller forpagtede. Der stilles derfor ikke vilkår. Sten og jorddiger er beskyttet af gældende lovgivning.

Kultur- og fortidsminder

Der er ingen registreringer af kultur- og fortidsminder på udbringningsarealerne.

Miljømyndighedens vurdering

Der er ikke beskyttede kultur- og fortidsminder på de arealer, der er ejede eller forpagtede. Der stilles ikke vilkår, da kultur- og fortidsminder er beskyttet af gældende lovgivning.

16.9 Vandløb

Der løber et vandløb – Kaibæk – nordøst for mark 6-2. Vandløbet er ifølge Regionplan 2005-2016 er målsat B1F. Målsætningen er ikke opfyldt. Det betyder, at vandløbet er gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk, påvirket af okker, og at vandkvaliteten ikke blev fundet tilfredsstillende på måletidspunktet. Mark 6-2 hælder mere end tolv grader ned vandløbet. Der er mere end 80 meter mellem vandløbet og marken. Se bilag 4.

Der løber et rørlagt vandløb, Kvl. nr. 7.3, langs markerne 4-0, 5-0, 5-1 og 12-0. Vandløbet er beskyttet, men ikke målsat. Arealet er ikke stærkt skrånende ned mod vandløbet. Vandløbet er desuden omfattet af vandløbslovens § 69. Det betyder bl.a., at der skal være en dyrkningsfri 2-meter bræmme ned mod vandløbet. Vandløbets recipient er Alssund.

Miljømyndighedens vurdering

Mark 6-2 grænser op til et målsat vandløb. Terrænet skråner kraftigt mod vandløbet, men der er stor afstand mellem marken og vandløbet. Dette vurderes at være nok til, at vandløbet ikke belastes væsentligt ved overfladeafstrømning, da vegetationen optager nitrat/fosfor. Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af den store afstand, at der ikke er forøget risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer fra marken til vandløbet. Der stilles derfor ikke supplerende vilkår.

Markerne 4-0, 5-0, 5-1, og 12-0 grænser op imod et beskyttet vandløb. Da ingen af markerne skråner kraftigt mod vandløbet, vurderes det, at vandløbet er tilstrækkeligt beskyttet ved overholdelse af den gældende lovgivning. Sønderborg Kommune har derfor vurderet, at der ikke er behov for supplerende vilkår.

16.10 Bilag IV- arter og Natura 2000

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested på ejendommens arealer. På baggrund af faglig rapport 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab, vurderes det umiddelbart, at der er tale om følgende arter: Dværgflagermus, pipistrelflagermus, sydflagermus, brunflagermus, stor vandsalamander og løvfrø. Ingen af disse arter er i 1997 opført på rødlisten som sårbare.

I forbindelse med udarbejdelsen af § 12 ansøgningen for Aabenraavej 168, har Sønderborg Kommune undersøgt naturen i en zone på 1000 meter fra staldanlægget på Aabenraavej 168. I den forbindelse blev der ikke registreret bilag IV arter. Undersøgelsen er ikke udtømmende for arealernes reelle indhold af bilag IV arter, da besigtigelsen har fokuseret på biotoper og ikke arter. De registreringer Sønderborg Kommune har for paddeforekomsten i området er utilstrækkelige. Se bilag 4.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes ikke nødvendigt at stille krav om kompenserende foranstaltninger i de lokaliteter, som udgør potentielt set meget vigtige ynglelokaliteter for bilag IV-arter, da ansøgte udvidelse ikke formodes at forårsage tilstandsændringer i disse områder.

Natura 2000

Der er ingen udbringningsarealer i Natura 2000 områder.

Der er ca. 3,6 km i sydvestlig retning fra mark 7-1 til det nærmeste Natura 2000 område, som er Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Røde Skov (Habitatområde 83, Fuglebeskyttelsesområde 68). Se bilag 5. Se hele udpegningsgrundlaget i afsnit 8.5. Området er følsomt for kvælstofpåvirkning.

Der er ca. 4 km i sydlig retning fra mark 7-1 til Flensborg Fjord og Nybøl Nor (Fuglebeskyttelsesområde 64). Fuglearterne på udpegningsgrundlaget er troldand, bjergand, hvinand og toppet skallesluger. Der er ca. 550 meter fra mark 7-1 til oplandet til Vadehavet.

Markerne ligger med væsentlig større afstand til øvrige Natura 2000 områder og ingen af arealerne afvander hertil. Øvrige Natura 2000 områder er Lilleskov og Troldmose

(Habitatområde 189), Bredgrund (Habitatområde 173) og Augustenborg Skov (Habitatområde 200). Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark (Habitatområde 84 og Fuglebeskyttelsesområde F58).

Miljømyndighedens vurdering

Da ingen af udbringningsarealerne afvander til Natura 2000 områder, vurderes det, at arealanvendelsen ikke har negativ indflydelse på Natura 2000 områder.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniak deposition – fortynding med afstanden fra kilden - er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren N-belastning i de førnævnte Natura 2000 områder. Bedriftens påviselige andel af den luftbåren N-belastning af terrestriske naturtyper i Natura 2000 område vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af etableringen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget N-deposition.

Det vurderes, at den øgede ammoniakemission gennem luftbåren N ikke direkte vil påvirke udpegningsgrundlagene for de nærmest liggende Natura 2000 områder i en negativ retning. Ingen af udbringningsarealer er beliggende indenfor eller i oplandet til Natura 2000 områder. Der stilles derfor ikke vilkår.

17. Generelle regler

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. Bilag 11 lister en række gældende vejledninger og lovgrundlag.

18. Offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort i perioden fra 13. maj til den 3. 2009. Der var ingen henvendelser som følge af annonceringen: Ingen har bedt om udkast.

Et udkast til godkendelsen har været udsendt til ansøger, ansøgers konsulent og naboer på adresserne: Aabenraavej 166, 170 og 172, Brobølvej 13, samt ejere af forpagtet areal eller aftaleareal i perioden 4. november til 17. december 2009.

Der er kommet en enkelt kommentar til udkastet til godkendelse fra Brobølvej 13. Ejeren havde ingen kommentarer til udkastet.

19. Konklusion

Sønderborg Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på i alt 90.325 årshøner svarende til 367,21 DE på ejendommen Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg, samt udbringning af husdyrgødning på 188,69 ha tilhørende bedriften. Godkendelsen omfatter alle arealer, der drives under bedriften, CVR-nr.: 3094 7533.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden af påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af udvidelsen.

De efterfølgende vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Miljøbeskyttelseslovens § 42.

20. Generelt

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentligt bekendtgjort i de lokale dagblade, påklages til Miljøklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt. Klagefristen udløber **mandag den 25. januar 2010 kl. 15.00.**

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen. Hvis godkendelsens udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Godkendelsen omfatter udelukkende forholdet til miljølovgivningen. Andre godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (fx byggeloven, planloven, m.v.) skal søges separat.

Hvis virksomheden udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt på en måde, der medfører forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, skal dette godkendes af Sønderborg Kommune, før udvidelsen eller ændringen sker jf. §§ 11-12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Else Libach Hansen
Landbrugsafdelingen
Teknik og Miljø
Sønderborg Kommune

21. VILKÅR

Denne godkendelse meddeles i overensstemmelse med husdyrlovens § 12 stk. 2. Vilklårene er fastsat på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet nr. 9212 version 7, den miljøtekniske beskrivelse, supplerende oplysninger samt miljømyndighedens vurdering. Vilklårene omfatter anlægget, husdyrholdet og samtlige arealer, der drives under ejendommens CVR-nr. Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilklår:

Generelle vilklår

1. Vilklårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
2. Vilklårene i denne godkendelse skal være kendt af alle som arbejder med husdyrproduktionen. Den del af godkendelsen der vedrører arealerne, skal være kendt af de personer, der er beskæftiget med den pågældende del af arealdriften.
3. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – og så selvom disse regler eventuelt må være skærpede i forhold til denne godkendelse.
4. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne miljøgodkendelse, herunder ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilklårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet.
5. Udskiftning af arealerne indeholdt i denne godkendelse skal forud anmeldes til kommunen senest inden planårets begyndelsen den 1. august, jf. § 16 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.
6. Ændringen og udvidelsen skal være gennemført senest januar 2012. Med gennemført menes, at de ansøgte ændringer i staldindretning er sket, og at der er indsat et dyrehold, der svarer til etablering af det godkendte dyrehold i staldanlægget. Er produktionen ikke fuldt gennemført til den dato, vil godkendelsen kun gælde for den produktion, der er ved udløbet af de to år eller registreret i løbet af de to år. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse efter to år efter godkendelsesdatoen ikke har opnået den godkendte størrelse.
7. Virksomhedens miljøgodkendelse skal jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hver 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2017/18.

Dyreholdet

8. Virksomheden tillades drevet med et dyrehold på 61.325 årshøner i buranlæg, svarende til 367,21 DE jf. bilag 1 i Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v (nr. 1695 af 19/12/2006).

9. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal indsatte høner, antal dyr bortskaffet til destruktionsanstalt, antal dyr sendt til slagting samt eventuelt solgte levende dyr. Dokumentation kan være i form af E-kontrol eller kvitteringer fra indkøb, destruktionsanstalt, slagteri m.v. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
10. Den godkendte husdyrproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.

Bygninger

11. Den nye stald skal opføres på samme kote som den eksisterende bygningsmasse.
12. Den nye stald og gødningshuset skal opføres som beskrevet i det medsendte materiale med hensyn til placering, materialevalg, farver og udtryk således at de harmonerer med det eksisterende byggeri.
13. Jord som flyttes i forbindelse med etablering af nye stalde, anlæg m.v. må udlægges i et maksimalt ½ meter tykt lag på områder, som ikke er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Sønderborg Kommune skal orienteres om, hvor jorden flyttes hen og hvor stor en mængde der flyttes.

Drift og indretning

14. Ændringer af for eksempel staldindretning eller ventilationsarrangementer må kun ske efter forudgående accept fra miljømyndigheden.
15. Ventilationsarrangementerne skal holdes rene og serviceres jævnligt, så ydelsen af ventilationen er optimal. Driftsjournalen herfor skal indeholde oplysninger om dato for kontrol og rengøring.
16. Udmugning ved start af gødningsbåndet skal foretages mindst tre gange per uge.
17. Gødningsbåndets driftstimer måles løbende ved hjælp af en timetæller eller energimåler og skal registreres kvartalsvist i en driftsjournal. Driftsjournalen skal gemmes i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Fodring

18. Ud fra følgende formel skal type 2 korrektionen højst være 0,981:
$$\frac{((40,7 \text{ kg foder/årshøne} * 16,2 \% \text{ protein} * 0,16) - (20,2 \text{ kg æg/årshøne} * 1,81) - (0,65 \text{ kg tilvækst} * 2,88))}{68,4}$$
19. Fodret der anvendes må maksimalt have et proteinindhold på 16,2 % af den samlede mængde på årsbasis. Normen er i 2008 på 16,4 % protein indhold.
20. Der skal fodres med fasefodring og tilsætning af fytase.

21. Der må højst være 15,5-16,5 % råprotein i fodret fra 15-40 uge og 14,5- 15,5 % over 40 uger.
22. Der må højst være et fosfor indhold på 0,45 % - 0,55 % for høns op til 40 uger og 0,41 til 0,51 % for høns over 40 uger i fodret.
23. Samtlige høner på ejendommen skal leve op til vilkår 18-23.
Dokumentationen herfor skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Dokumentation skal vise forbruget af foder i perioden, samt antal kg æg f.eks. i form af faktura fra foderstoffirma og afregninger fra slagteri.
24. Blanderecept eller indlægsseddel fra indkøb af foder skal gemmes mindst 5 år og forevises miljømyndigheden på forlangende.
25. Der skal foreligge dokumentation for tilsætning fytase, brug af fasefodring samt foderets indhold af råprotein og samlet fosforindhold. Det kan for eksempel ske via blanderecept, indlægssedler eller lignende.
Dokumentationen skal opbevares i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.
26. Der skal føres driftsjournal over mængden af forbrugt husdyrfoder og opstået spild.

Råvarer og hjælpestoffer

27. Virksomhedens el-forbrug skal kunne dokumenteres for tilsynsmyndigheden, f.eks. ved kvittering fra elselskabet. Dokumentation skal opbevares i 5 år og fremvises tilsynsmyndigheden på forlangende.
28. Der skal føres journal over energiforbrug (el, fyringsolie, dieselolie).
29. Vandforbruget registreres i en driftsjournal årligt. Journalen skal opbevares i 5 år og forevises miljømyndigheden på forlangende.
30. Der skal udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget.
31. Såfremt der på bedriften anvendes flydende handelsgødning, skal det opbevares i tanke på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
32. Ved håndtering af smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
33. Tankning af diesel skal foregå på en plads med fast bund således at eventuelt spild kan opsamles.

Husdyrgødning

34. Ansøger skal dokumentere, at der kan ligge husdyrgødning i 3,5 meters højde i gennemsnit i gødningshuset. Dokumentation skal være modtaget af Sønderborg Kommune senest 1. december 2010.
35. Hvis der viser sig, at det ikke er muligt at lægge husdyrgødning i 3,5 meters højde i gennemsnit, skal ansøger redegøre for alternativ opbevaring af

husdyrgødningen. Redegørelsen skal indsendes til Sønderborg Kommune senest den 15. december 2010.

36. Der skal etableres en fast plads udenfor gødningshuset. Pladsen skal være udformet, så den er to meter bredere og længere end det største køretøj, som holder på den. Den skal bestå af et underlag, som kan tåle påvirkningen af køretøjer, som holder på pladsen. Pladsen skal udformes på en sådan måde som forhindrer at gødningsrester løber ud over kanten i regnvejr. Etablering af den faste plads skal anmeldelse til afdeling BYG ved Sønderborg Kommune.
37. Pladsen ved gødningshuset skal rengøres efter brug.
38. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt marksprøjte skal foregå på støbt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.
39. Al transport af husdyrgødning over 10 km skal ske i lukkede lastbiler.

Lugt

40. Så få ventilationsafkast som muligt i de enkelte staldsektioner må være i brug samtidigt, så den højst mulige afkasthastighed opnås.
41. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige lugtgener skal der foretages lugtreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
42. Tilsynsmyndigheden kan stille krav om lugtberegning el. lign., dog maksimalt én gang pr. år. Inden målinger eller beregninger foretages skal disse godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støj og vibrationer

43. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (1/2 time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Miljømyndigheden kan årligt forlange, at virksomheden skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling - ekstern støj" i overensstemmelse med

Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993. Myndigheden kan maksimalt forlange én måling årligt, hvis værdierne er overholdt.

Dokumentationen skal tilsendes miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfrist herfor aftales med miljømyndigheden

44. Dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som "Miljømåling - ekstern støj".

Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A).

45. Ansøger skal senest inden stalden tages i brug sende en redegørelse over vibrationskilder, deres påvirkning og hvilke tiltag der foranstalles for at mindske gener fra vibrationer.

Transport

46. Hvis der opstår gener ved transport til og fra ejendommen Aabenraavej 168, 6400 Aabenraa, som efter Sønderborg Kommunes vurdering er væsentlige, skal der foretages foranstaltninger, der begrænser generne.

Skadedyr

47. På ejendommen skal der foretages en effektiv bekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod skadedyrsangreb. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med retningslinierne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Overfladevand og spildevand

48. Vand fra vaskepladsen skal ledes til en opsamlingsbeholder og derfra udbringes på udbringingsarealerne.
49. Udvendig vask af sprøjtemaskiner skal ske på vaskepladsen eller anden befæstet plads med beholder til opsamling af vaskevandet.
50. Bekæmpelsesmidler skal opbevares i original emballage.
51. Det er en forudsætning for opførslen af den nye stald og gødningshus, at der opnås en særskilt udledningstilladelse til afledning af regnvand fra tagarealer og befæstede pladser.
52. Indvendig vask af sprøjtemaskiner skal ske på det netop sprøjtede areal.

Affald

53. Opbevaring af farligt affald skal ske i henhold til "regulativ og forskrift for farligt affald i Sønderborg Kommune".

Driftsforstyrrelser eller uheld

54. Uheld, herunder svigt af de forureningsbegrænsende foranstaltninger, der medfører forurening af omgivelserne, skal straks udbedres og anmeldes til beredskabet og kommunen.
55. Spild af husdyrgødning på transportveje skal fjernes.
56. Der skal udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen senest en måned efter ibrugtagning af stalden. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af bedriftens ansatte, og udformet på et sprog som de ansatte kan forstå.
57. Beredskabsplanen skal ajourføres efter behov og være let tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
 - Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at ”stoppe ulykken/uheldet” og begrænse udbredelsen.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Bedste tilgængelige teknologi BAT

58. Ansatte i produktionen skal alt efter hvilken type arbejdsopgaver de varetager, efter behov sendes på relevante kurser i arbejdstiden. Dokumentation for deltagelse skal gemmes i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.
59. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Ophør

60. Ophør eller ændring af ansvarlig for produktionen på ejendommen skal meddeles til Sønderborg Kommune.

Arealer

61. Arealerne skal drives, som beskrevet i ansøgningen, de supplerende oplysninger og som sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse, medmindre vilkårene i denne godkendelse, lovændringer og senere afgørelser foreskriver andet.
62. Kontrakten over overførsel af husdyrgødning til biogasanlæg skal være indgået, inden produktionen i den nye stald starter.
63. Kontrakten om overførsel af husdyrgødning til biogasanlæg skal dække mindst to kalenderår.

64. Ansøger skal indsende en kopi af kontrakten om overførsel af husdyrgødning til Sønderborg Kommune senest fem arbejdsdage efter den er indgået.
65. Sønderborg Kommune skal til enhver tid have en opdateret kopi af kontrakten i hænde.
66. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. slam.
67. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber.

KLAGEVEJLEDNING

Denne godkendelse er meddelt i overensstemmelse med kapitel 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, Miljøministeriets lov nr. 1572 af 20. december 2006 og Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009.

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger – fra den er offentliggjort i de lokale dagblade - påklages til Miljøankenævnet af:

- Gårdejer Martin Madsen
- Gårdejer Viggo Madsen
- Enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald
- Miljøministeren
- Sundhedsstyrelsen
- Klageberettigede interesseorganisationer

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i kapitel 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

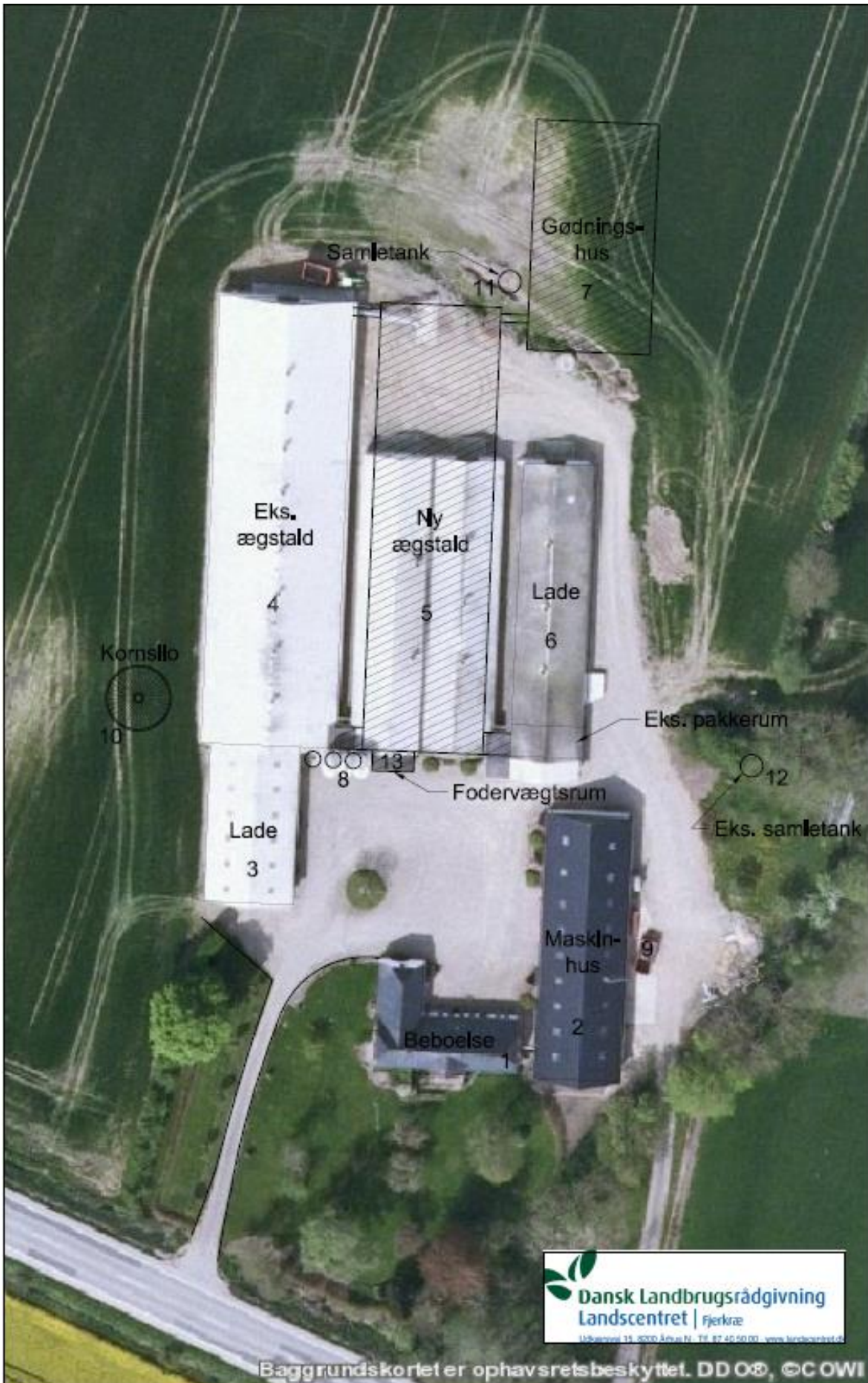
En kopi af denne godkendelse er sendt enten som brev eller link til www.sonderborg.dk til:

- Gårdejer Martin Madsen, Aabenraavej 168, 6400 Sønderborg
- Gårdejer Viggo Madsen, Aabenraavej 167, 6400 Sønderborg
- Konsulent Jens Elvstrøm, Landscentret | Fjerkræ, jne@landscentret.dk
- Miljøministeriet v. Miljøcenter Ribe, post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen v. Embedslægeinstitutionen Syddanmark, syd@sst.dk
- Arbejdstilsynet, at@at.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Det økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk forening, dof@dof.dk

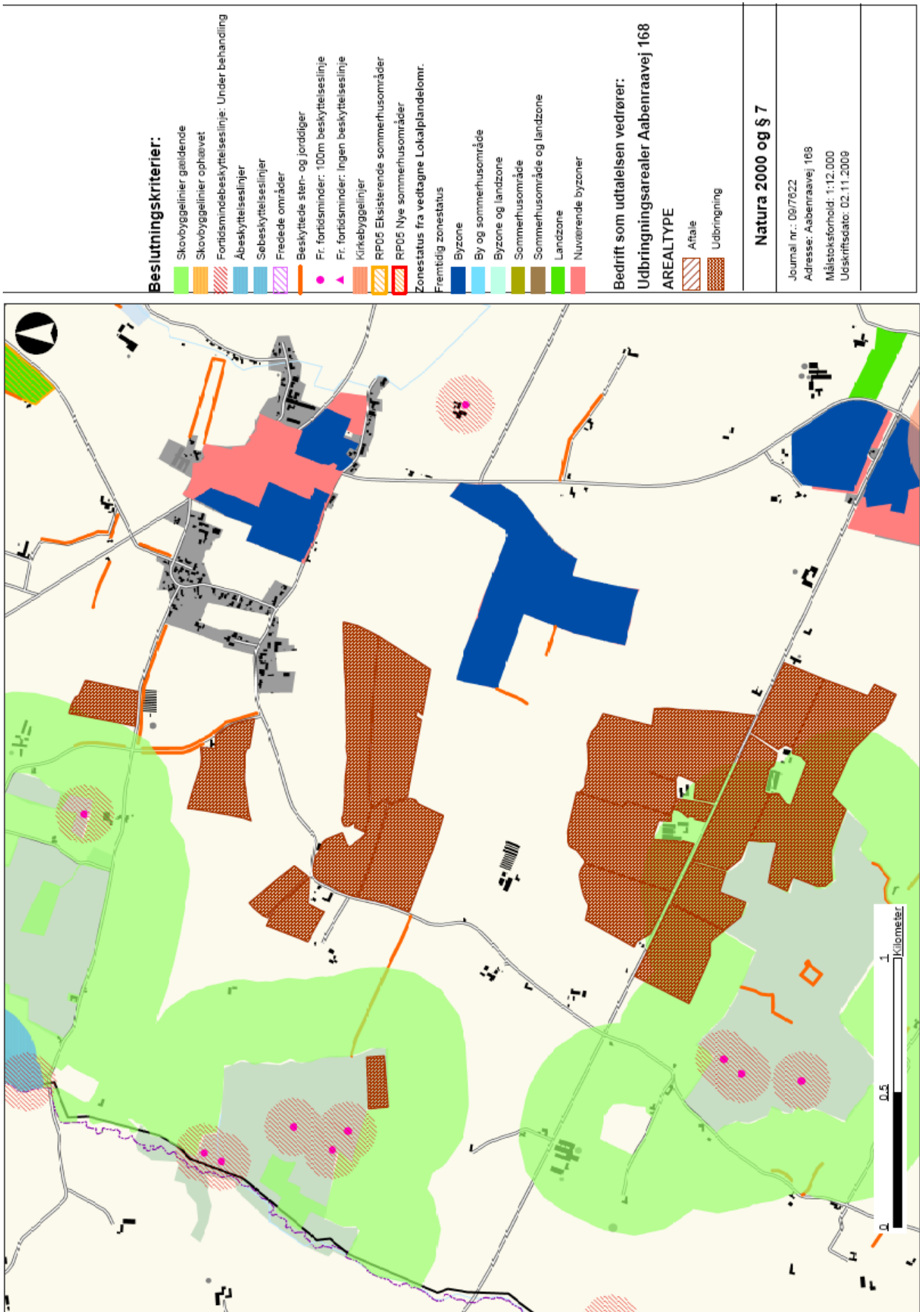
En eventuel klage skal være skriftlig. Klagen skal sendes til Sønderborg Kommune, Landbrugsgruppen, Rådhusstorvet 10, 6400 Sønderborg, som videresender den til Miljøklagenævnet sammen med det materiale, der ligger til grund for sagens bedømmelse. Klagen skal være modtaget af Sønderborg Kommune inden klagefristens udløb mandag den 25. januar 2010 kl. 15.00

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om godkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Bilag 1

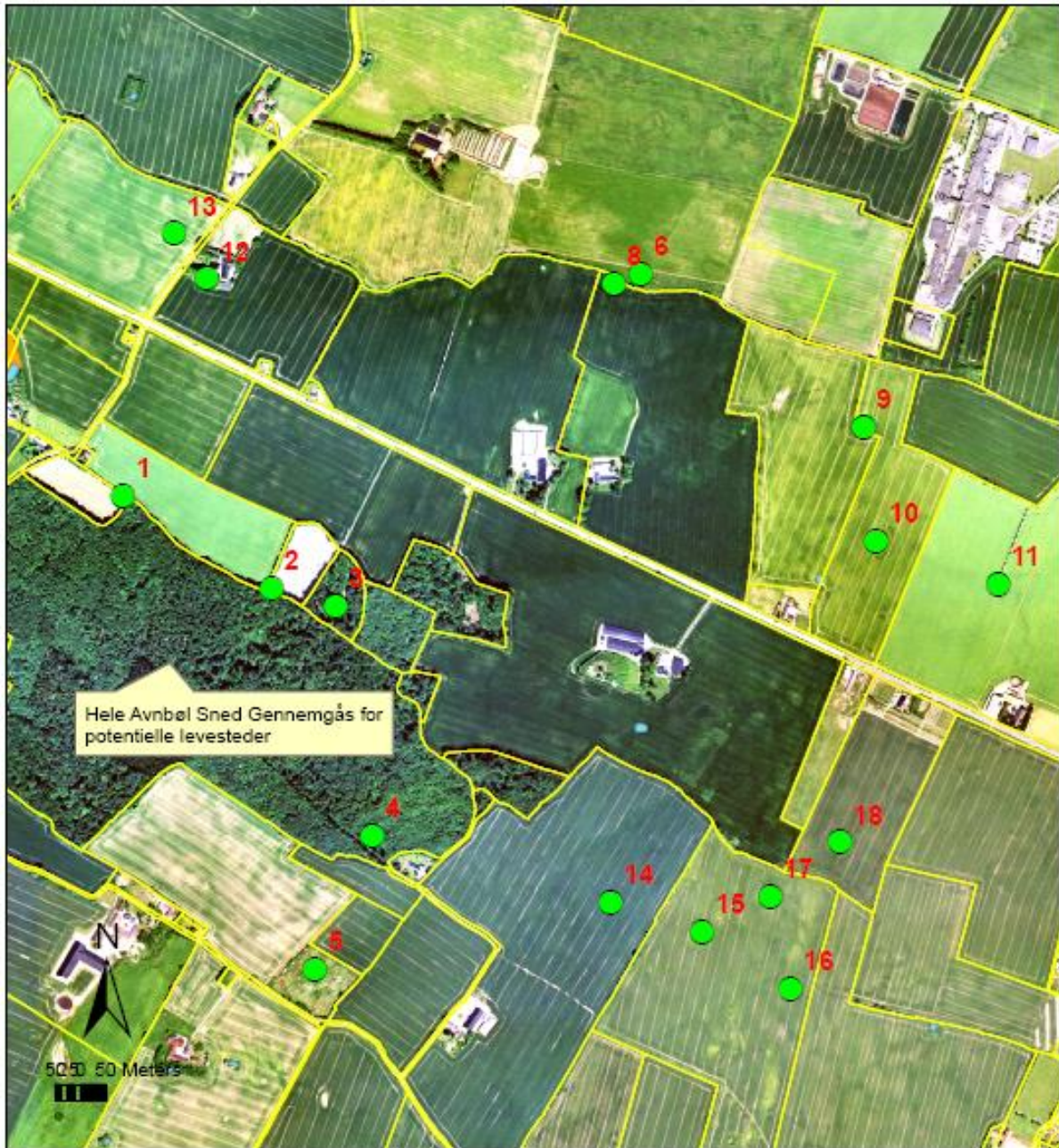

Bilag 2

Bilag 3

Naturgruppen punkter

Kortbilag - luftfoto

Besøgspunkter
1000 m zone omkring
Åbenråvej 168

Signatur

● besøgspunkt

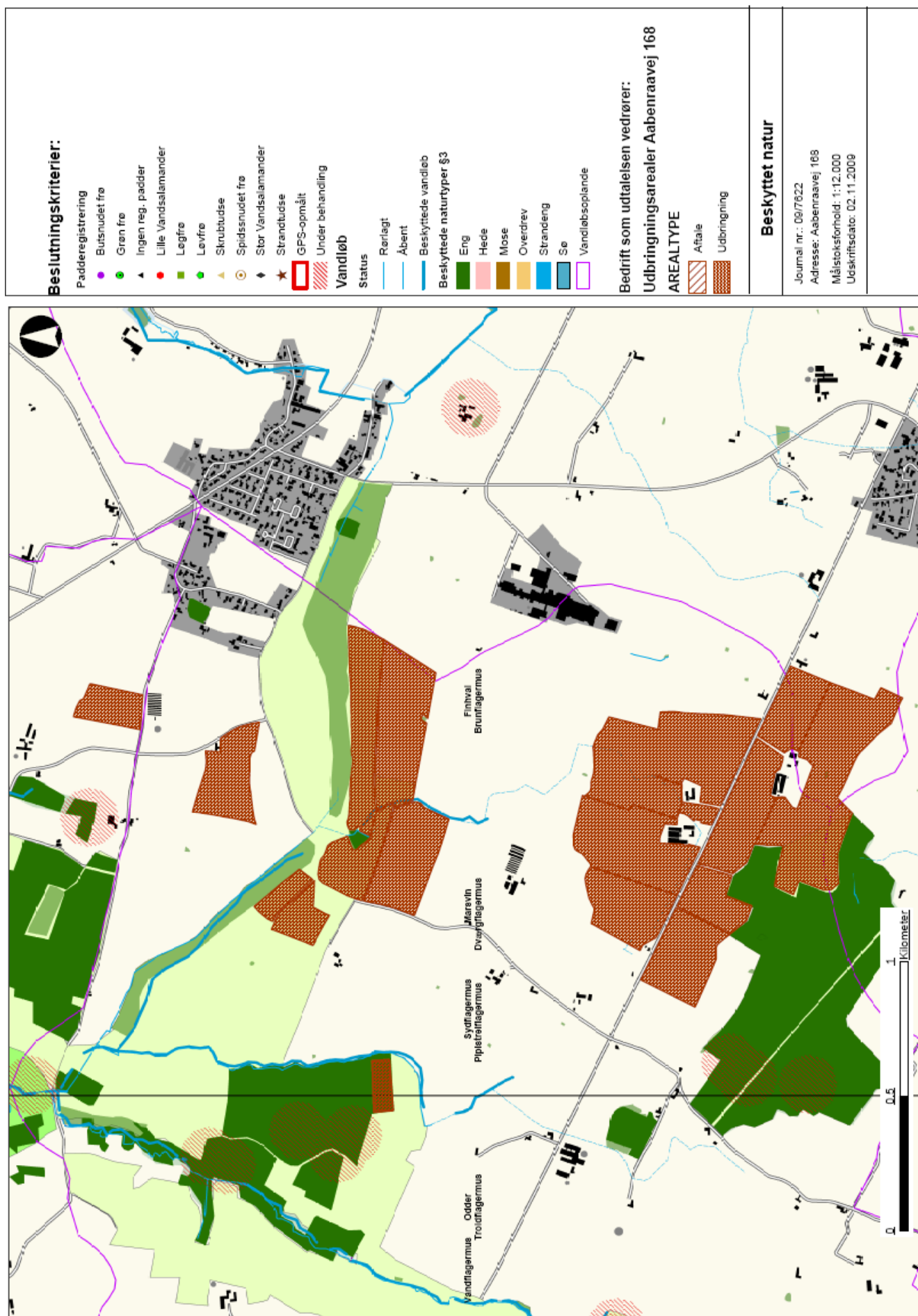
Dato:
april 2008

Afdeling:
Naturgruppen

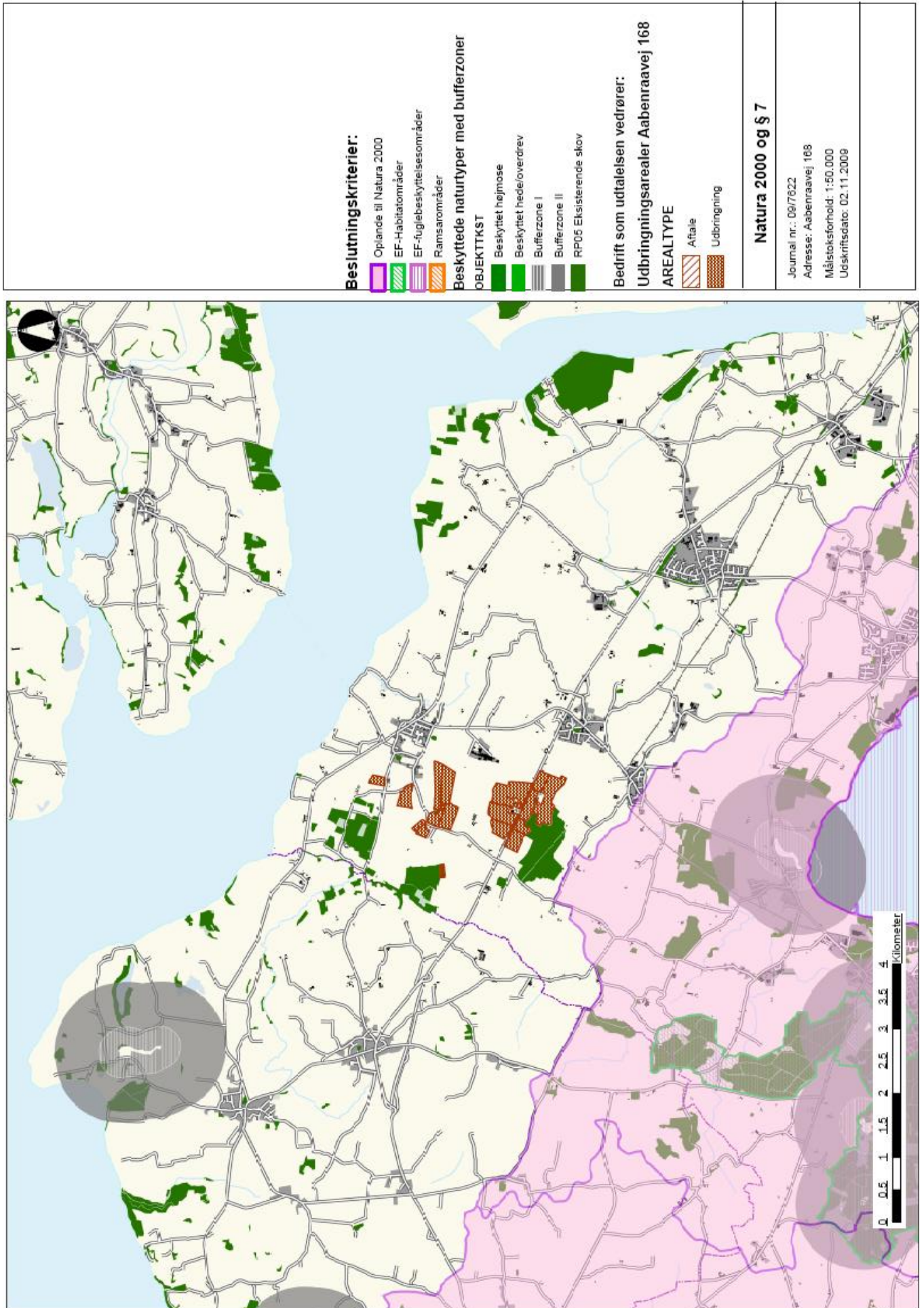
Sagsbehandler:
Bent Albæk

Sags nr.: 08/9731

Bilag 4

Bilag 5

Bilag 6

Oversigt gødningstransporter med lastbil

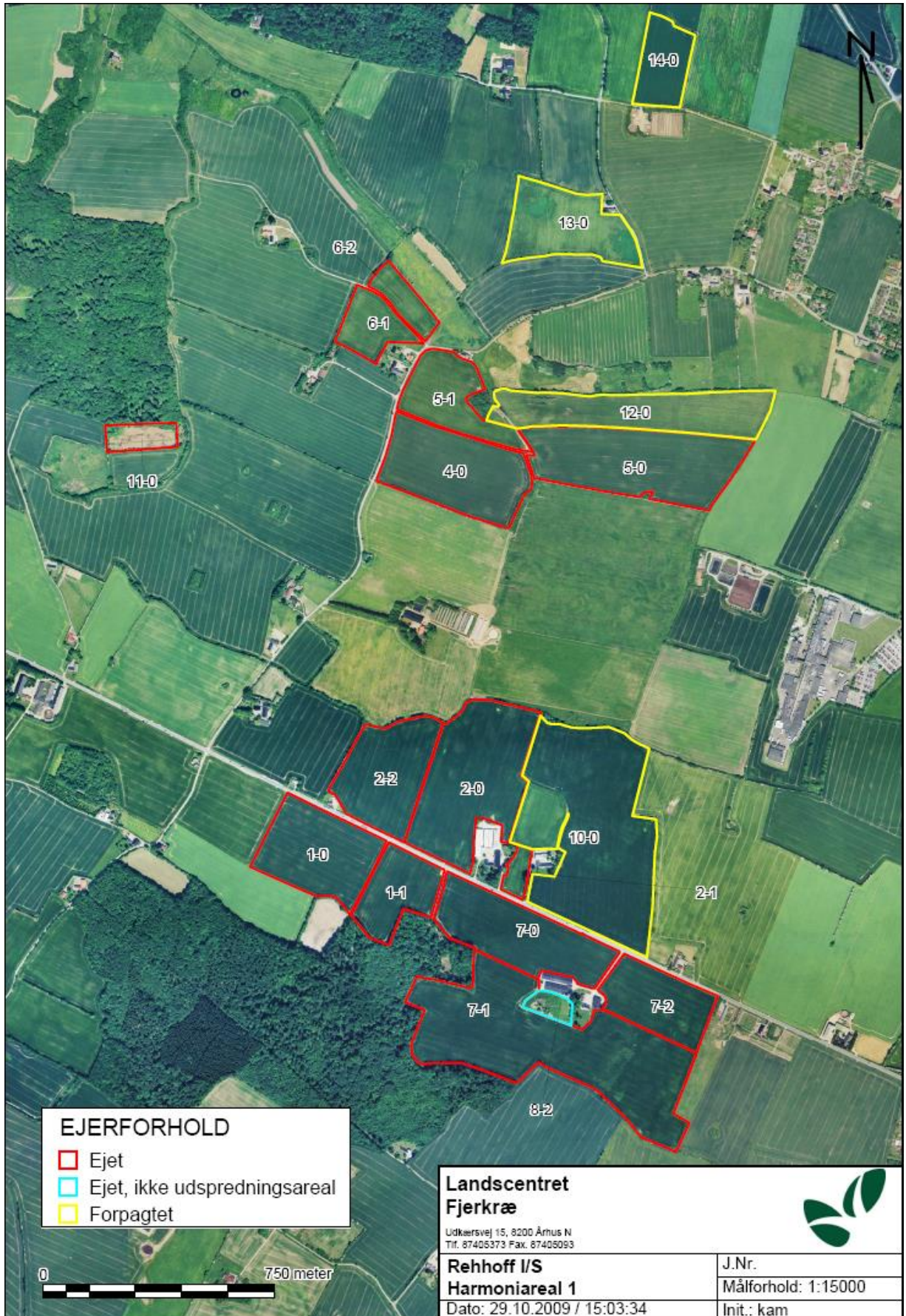

Oversigt gødningstransport med traktor og vogn

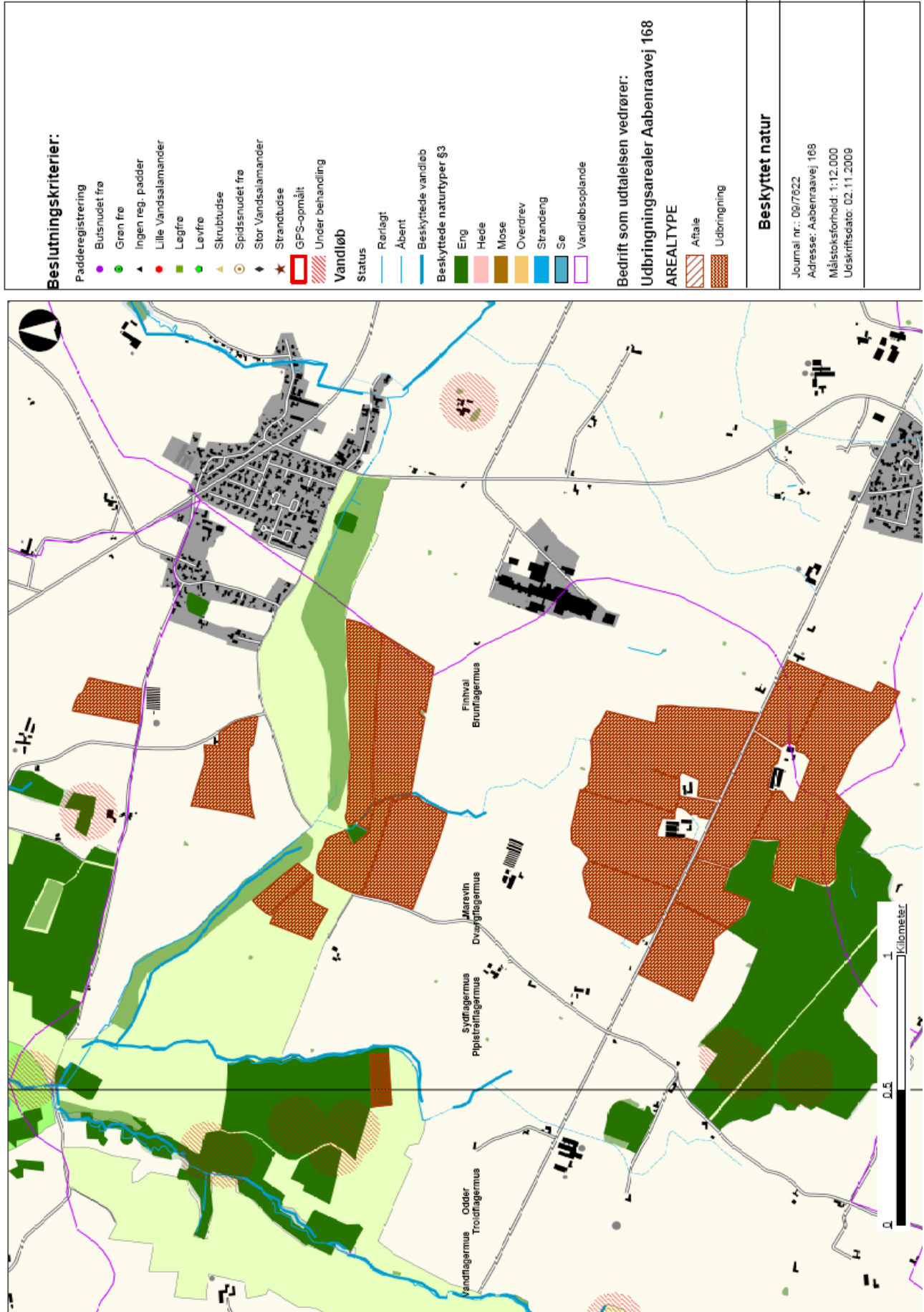

Bilag 7

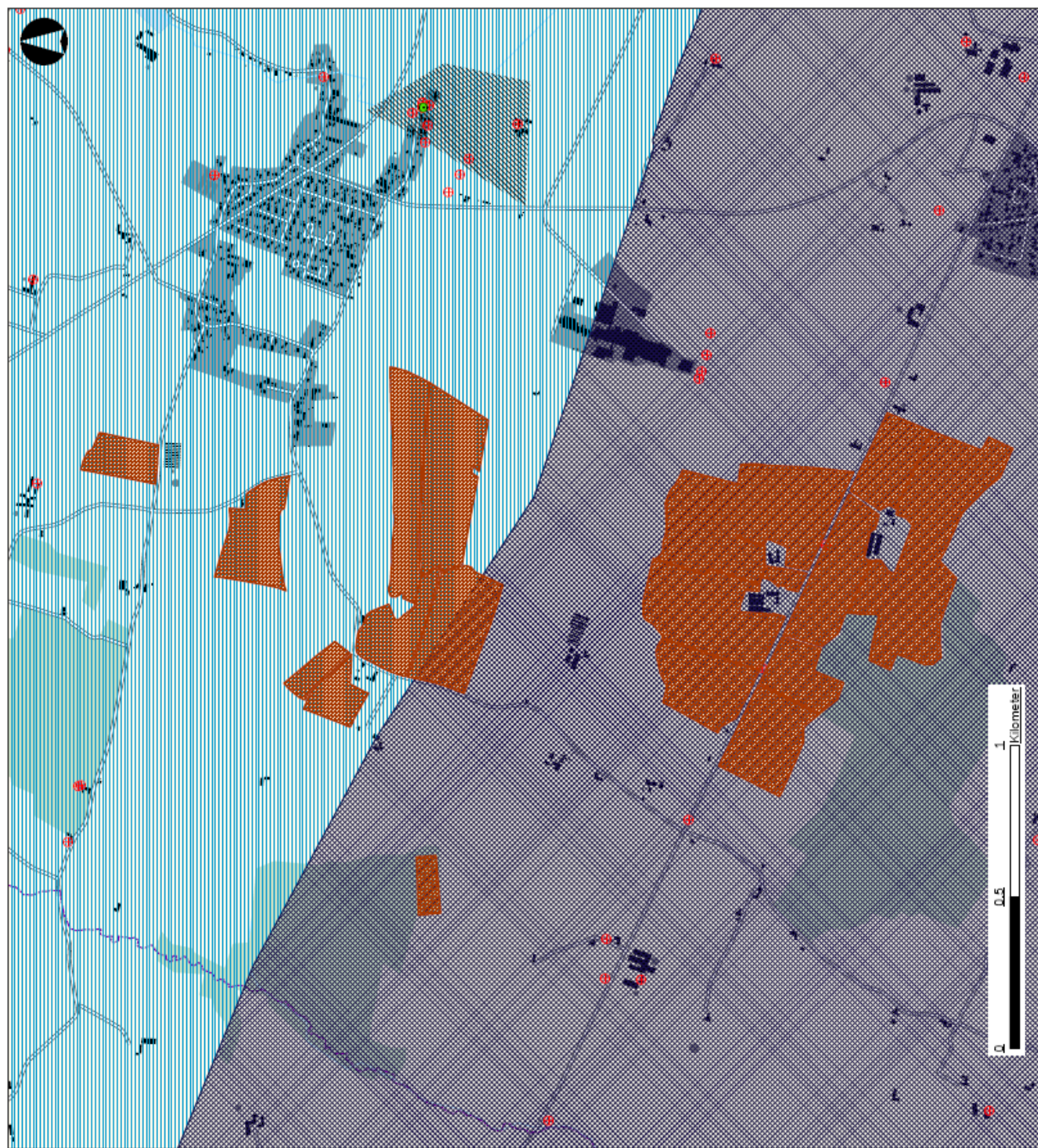
Oversigt udbringningsarealer Sønderborg

Bilag 8

Bilag 9

Beslutningskriterier:

- Vandværksboringer
- ⊕ DGLU-Boringer - (boringer og brønde)
- ▨ RP05 Nitratfølsomme indvindingsoplande
- ▨ Områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD)
- ▨ Områder med drikkevandsinteresser (OD)
- ▨ Områder med begrænset drikkevandsinteresser (OBD)
- Vandboringer
- Vandboringer private
- Vandboringer egen brønd

Bedrift som udtalelsen vedrører:
Udbringingsarealer Aabenraavej 168

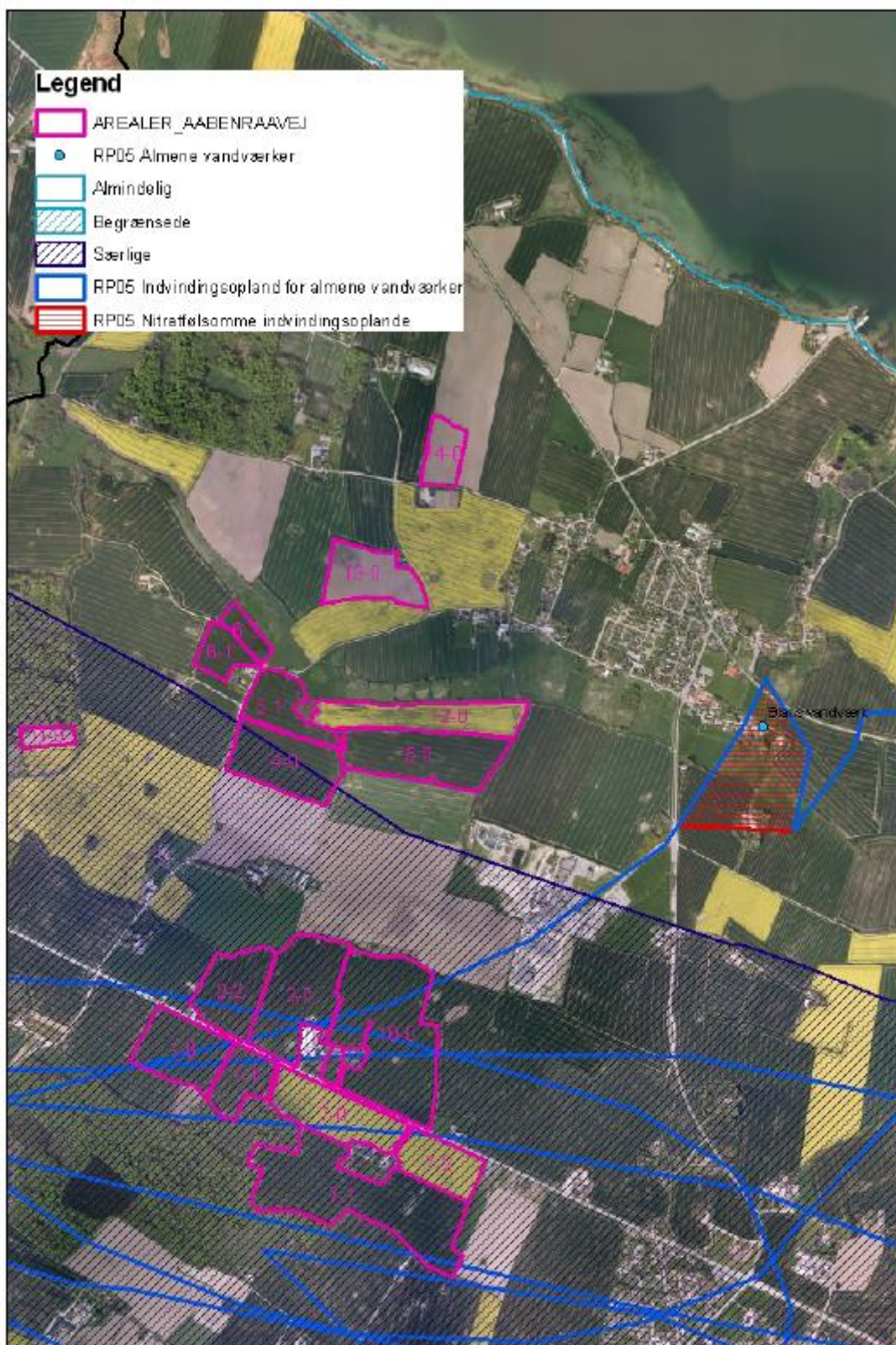
AREALTYPE

- ▨ Aftale
- ▨ Udbringning

Grundvand

Journal nr.: 00/7622
Adresse: Aabenraavej 168
Måstoksforhold: 1:12.000
Udskriftsdato: 02.11.2009

Bilag 10

Bilag 11

Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. Herunder er nævnt en række af de gældende vejledninger og lovgrundlag:

Lov nr. 1572 af 20/12/06 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22/12/2006 om miljøbeskyttelse

Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24/09/2009 om naturbeskyttelse

Bekendtgørelse nr. 648 af 18/06/2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Historisk)

Bekendtgørelse nr. 294 af 31/03/2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Gældende)

Bekendtgørelse nr. 294 af 31/03/2009 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bekendtgørelse nr. 1152 af 23/11/2006 om husdyrhold og arealkrav m.v.

Bekendtgørelse nr. 439 af 11/05/2007 om opbevaring af døde dyr med senere ændringer

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 533 af 18/06/2003 om bekæmpelsesmidler med senere ændringer

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1517 af 14/12/2006 om miljøregulering af visse aktiviteter

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1634 af 13/12/2006 om affald (Affaldsbekendtgørelsen)

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 724 af 01/07/2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen)

Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune

Regulativ for farligt affald i Sønderborg Kommune

Regulativ og forskrift for klinisk risikoaffald og andet farligt affald fra sundhedssektoren

Regionplan for Sønderjyllands Amt 2005-2016

Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003 (<http://www.dpil.dk/dpil2005/HTML/flueretn.htm>)